

UDKAST

20. december 2013

Forslag

til

Lov om ændring af SU-loven og lov om specialpædagogisk støtte til videregående uddannelser

(Uddannelsesstøtte til uddannelse i udlandet m.v.)

§ 1

I SU-loven, jf. lovbekendtgørelse nr. xx af y. januar 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 4, ændres »Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte« til: »Styrelsen for Videregående Uddannelser«.

2. Kapitel 1 ophæves og i stedet indsættes:

»Kapitel 1

Uddannelsessøgende, der har ret til uddannelsesstøtte

§ 2. Uddannelsessøgende kan efter ansøgning få uddannelsesstøtte, når de

- 1) er indskrevet på og gennemgår en uddannelse, der er godkendt til uddannelsesstøtte, jf. kapitel 2,
- 2) er studieaktive,
- 3) ikke modtager anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, bortset fra stipendier efter afsnit II,
- 4) opfylder betingelserne i §§ 2 a-2 c, og
- 5) ikke bevidst har unddraget sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, jf. § 2 d.

Stk. 2. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser fastsætter regler om betingelserne i stk. 1, nr. 1-3.

§ 2 a. Uddannelsesstøtte gives til uddannelsessøgende, der er fyldt 18 år, og udbetales tidligst fra det kvartal, der følger efter den dato, hvor den uddannelsessøgende er fyldt 18 år.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, gælder ikke for uddannelsessøgende, der søger stipendium, jf. § 7, stk. 1, nr. 1, til uddannelse, der gives støtte til inden for klippekortet, jf. § 15.

§ 2 b. Uddannelsesstøtte til uddannelse i Danmark gives til uddannelsessøgende, der opfylder betingelserne i §§ 2 og 2 a, og

- 1) er danske statsborgere,
- 2) er EU- eller EØS-statsborgere og efter EU-retten kan betragtes som arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i Danmark,
- 3) er EU- eller EØS-statsborgere og umiddelbart før ansøgningstidspunktet har haft sammenhængende ophold i Danmark i mindst 5 år,

- 4) er udenlandske statsborgere og i familie med en EU- eller EØS-statsborger som nævnt under nr. 2 og 3, eller
- 5) er udenlandske statsborgere og har tilhørsforhold til Danmark.

Stk. 2. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte regler om betingelserne i stk. 1.

§ 2 c. Uddannelsesstøtte til uddannelse i udlandet gives til uddannelsessøgende, der er omfattet af § 2 b, stk. 1, nr. 1-4, og som har særlig tilknytning til Danmark.

Stk. 2. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte regler om betingelserne i stk. 1.

§ 2 d. En uddannelsessøgende, som bevidst unddrager sig strafforfølgning her i landet har ikke ret til uddannelsesstøtte i tilfælde, hvor

- 1) den pågældende er varetægtsfængslet,
- 2) politiet eftersøger den pågældende med henblik på varetægtsfængsling, eller
- 3) der foreligger en varetægtsfængslingskendelse.

Stk. 2. En uddannelsessøgende har endvidere ikke ret til uddannelsesstøtte i tilfælde, hvor den pågældende bevidst unddrager sig straffuldbyrdelse her i landet, hvis den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse.

Stk. 3. Udbetaling af uddannelsesstøtte ophører fra den måned, der følger efter måneden, hvor den uddannelsessøgende unddrager sig strafforfølgning, jf. stk. 1, eller straffuldbyrdelse, jf. stk. 2.

Stk. 4. Efterfølges en strafforfølgning, jf. stk. 1, ikke af en domfældelse, efterbetales uddannelsesstøtten, der ikke er udbetalt under ophøret, hvis de øvrige støttebetingelser er opfyldt. Uddannelsesstøtten udbetales dog ikke til afdødes bo, hvis personen afgår ved døden, inden der er afsagt dom i sagen.«

3. I § 4, *stk. 1*, udgår », herunder at uddannelserne skal have en længere sammenhængende varighed, end det fremgår af § 5, stk. 1, nr. 2«.

4. I § 14, *stk. 1 og 2*, ændres »stk. 9, 2. pkt.« til: »stk. 2«.

5. I § 24, *stk. 3, nr. 2*, ændres »§ 2, stk. 1, nr. 3, og stk. 2,« til: »§ 2 a«.

6. I § 24, *stk. 3, nr. 3*, ændres »§ 2, stk. 1, nr. 1, jf. § 2 a,« til: »§ 2 b«.

7. I § 24, *stk. 3, nr. 5*, ændres »nr. 5« til: »nr. 3«.

8. I § 24, *stk. 3, nr. 7*, og i § 39, *stk. 6*, ændres »§ 2, stk. 5 og 6« til: »§ 2 d, stk. 1 og 2«.

9. I § 29, *stk. 3*, ændres »2, 2 a« til: »2-2 d«.

10. I § 38 *b* indsættes efter stk. 2:

Stk. 3. Opfylder den uddannelsessøgende ikke længere betingelserne i SU-lovens § 2, stk. 1, ophører udbetaling af uddannelsesstøtte fra udgangen af den måned, hvor ændringen sker. Sker ændringen den 1. i en måned, ophører udbetalingen dog fra og med denne måned.

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

11. I § 38 *b*, *stk. 3*, der bliver stk. 4, indsættes efter »stk. 2«: »og 3«

12. I § 39, stk. 5, tre steder i § 40 og i § 43 a, stk. 1, 1. pkt., ændres »Økonomistyrelsen« til: »Statens Administration«.

13. I § 42, stk. 5, udgår »og offentlighedsloven«.

§ 2

I lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 539 af 28. maj 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 2, ændres »Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte (styrelsen)« til »Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser«

2. § 2, stk. 2, affattes således:

Stk. 2. Specialpædagogisk støtte til uddannelse i udlandet gives til uddannelsessøgende, der opfylder betingelserne i stk. 1, og som har særlig tilknytning til Danmark.

3. I § 2 indsættes som stk. 4:

Stk. 4. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte regler om betingelsen i stk. 2.

4. I § 9, stk. 1, § 10, stk. 1, 2. pkt., § 12, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 12, stk. 5, § 13, stk. 2, § 14, § 15, stk. 1, 1. pkt., § 15, stk. 2, § 16, stk. 2, og § 17, stk. 2, ændres »Styrelsen« til: »Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser«.

5. I § 10, stk. 4, 1. pkt., § 10, stk. 5, 2. pkt., § 10, stk. 6, § 11, § 12, stk. 2, § 13, stk. 1, § 16, stk. 1, § 16, stk. 4, § 17, stk. 1, § 17, stk. 3, § 17, stk. 4 og § 17 a, stk. 1, ændres »styrelsen« til: »Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser«.

6. I § 10, stk. 6, § 12, stk. 4, 1. pkt., § 12, stk. 5 og § 16, stk. 4, ændres »styrelsens« til: »Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelsers«.

7. § 18, stk., 4, udgår.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2014.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Lovforslagets baggrund og formål
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Ændringer som følge af domme fra EU-Domstolen
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.1.1. Statens Uddannelsesstøtte (SU)
 - 2.1.1.2. Uddannelsessøgende, der har ret til SU
 - 2.1.1.2.1. Dansk statsborgerskab eller ligestillet hermed
 - 2.1.1.2.2. Indskrevet på SU-berettigende uddannelse
 - 2.1.1.2.3. Fyldt 18 år
 - 2.1.1.2.4. Studieaktiv
 - 2.1.1.2.5. Ikke modtager anden offentlig støtte
 - 2.1.1.2.6. Uddannelse i udlandet (2-årsreglen)
 - 2.1.1.2.7. Unddragelse af strafforfølgning eller straffuldbyrdelse
 - 2.1.1.3. Godkendelse af uddannelser i udlandet som SU-berettigende
 - 2.1.1.4. Specialpædagogisk støtte til uddannelse i udlandet
 - 2.1.2. Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelsers overvejelser
 - 2.1.2.1. EU-Domstolens domme om bopælskrav
 - 2.1.2.2. EU-Domstolens dom om SU til uddannelse i udlandet
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.1.3.1. Tilknytningskrav ved støtte til uddannelse i udlandet
 - 2.1.3.1.1. Ændringer af SU-loven
 - 2.1.3.1.2. Ændringer af lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser
 - 2.1.3.2. Godkendelse af uddannelser i udlandet af kortere varighed
 - 2.2. Tekniske justeringer af SU-loven
 - 2.2.1. Konsekvenser af ny offentlighedslov
 - 2.2.1.1. Gældende ret
 - 2.2.1.2. Den foreslåede ordning
 - 2.2.2. Ændringer som følge af ressortomlægninger m.v.
 - 2.2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2.2. Den foreslåede ordning
 - 2.2.3. Ophør af udbetaling af SU, hvis ændring sker den første i måneden
 - 2.2.3.1. Gældende ret
 - 2.2.3.2. Den foreslåede ordning
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Høring
9. Sammenfattende skema

1. Lovforslagets baggrund og formål

EU-Domstolen har over de seneste 2 år afsagt en række domme, der vedrører krav om tilknytning til giverlandet ved studiestøtte til uddannelse i udlandet.

Danmark har ført en aktiv politik i relation til disse sager vedrørende studiestøtte ved EU-Domstolen. Danmark har således gennem de senere år afgivet indlæg ved EU-Domstolen til støtte for Tyskland, Nederlandene og Luxembourg blandt andet for at sikre muligheden for at kunne opretholde et krav om tilknytning til giverlandet som betingelse for studiestøtte i tilfælde, hvor den studerende ønsker at medtage Statens Uddannelsesstøtte (SU) til studier i et andet EU-medlemsland end giverlandet.

De danske regler om SU til hele uddannelser i udlandet indeholder et bopælskrav, som er sammenligneligt med de bopælskrav, der har været prøvet ved EU-Domstolen; nemlig betingelsen om 2 års sammenhængende ophold i Danmark inden for de sidste 10 år forud for ansøgningstidspunktet (2-årsreglen), jf. nærmere under punkt 2.1.1.2.6. Derfor har regeringen vurderet i hvilket omfang, EU-Domstolens domme om tilknytningskrav har konsekvenser for de danske regler om SU til hele uddannelser i udlandet.

På baggrund af denne vurdering foreslås det med dette lovforslag at ændre SU-loven, så 2-årsreglen ikke står alene men i visse tilfælde suppleres af andre betingelser, der viser den uddannelsessøgendes tilknytning til Danmark, så der kan gives SU til uddannelse i udlandet, selv om 2-års reglen ikke er opfyldt. Hermed bringes dansk ret i overensstemmelse med den fortolkning af EU-retten, som EU-Domstolen har lagt til grund i sine afgørelser.

Efter lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser (SPS-loven) stilles der også krav om 2 års ophold i Danmark inden for de seneste 10 år forud for ansøgningstidspunktet, hvis den uddannelsessøgende ønsker specialpædagogisk støtte (SPS) til uddannelse i udlandet. Af hensyn til en forsat parallelitet mellem reglerne om SU og SPS til uddannelse i udlandet foreslås det, at SPS-lovens 2-årsregel ligeledes justeres.

EU-Domstolen har endvidere i oktober 2013 truffet afgørelse i sag C-275/12, Elrick. Sagen omhandler en tysk regel om, at en uddannelse, for at give ret til studiestøtte i udlandet, skal føre til opnåelse af et erhvervs kvalificerende eksamensbevis efter et undervisningsforløb af mindst 2 års varighed. Ved studiestøtte til en tilsvarende uddannelse i Tyskland godkendes 1-årige uddannelser. Med dommen slår EU-Domstolen fast, at det tyske varighedskrav ikke er i overensstemmelse med EU-retten.

Efter de danske SU-regler stilles der i lighed med i Tyskland krav om, at uddannelser i udlandet skal have en længere varighed end i Danmark for at berettige til SU. Efter SU-reglerne stilles krav om en varighed på 1 år for uddannelser i udlandet, mens uddannelser i Danmark skal have en varighed på mindst 3 måneder. Det foreslås på den baggrund, at SU-reglerne ændres, så der skabes overensstemmelse mellem reglerne i Danmark og i udlandet, så der gives SU til uddannelser af en varighed på mindst 3 måneder, når uddannelsen i øvrigt opfylder betingelserne for at give adgang til SU.

Med lovforslaget nyaffattes endvidere hele SU-lovens kapitel 1 om uddannelsessøgende, der har ret til SU, herunder om 2-årsreglen. Nyaffattelsen sker dels af ordenshensyn, så kapitlet får en mere logisk struktur, dels af retssikkerhedsmæssige årsager, så der skabes større gennemsigtighed for borgeren og så justeringer, herunder implementering af fortolkningen af EU-retten i forhold til hvem, der har ret til SU, fremover kan ske hurtigere via bekendtgørelsesændringer. Det foreslås desuden at gennemføre visse ændringer af reglerne om SU til uddannelse i udlandet som opfølgning på EU-Domstolens domme. Det er ikke hermed hensigten at foretage ændringer, der går ud over de, der følger af dommene fra EU-Domstolen. Som følge af nyaffattelsen af kapitel 1, beskrives gældende ret vedrørende hele kapitel 1 under punkt 2.1.1.2. om uddannelsessøgende, der har ret til SU.

Endelig indeholder lovforslaget en række mindre tekniske justeringer af SU-loven og SPS-loven.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Ændring som følge af domme fra EU-Domstolen

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Statens Uddannelsesstøtte (SU)

SU reguleres af lov om statens uddannelsesstøtte (SU-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. xx af y. januar 2014 og bekendtgørelse nr. 1269 af 17. december 2012 om statens uddannelsesstøtte (SU-bekendtgørelsen). SU består af stipendium, studielån og slutlån, hvor studielån kun gives sammen med stipendiet.

Sammen med stipendium eller slutlån kan der gives supplerende SU i form af et stipendium som tillæg til enlige forsørgere og forsørgere, der bor sammen med en SU-modtager eller modtager af uddannelseshjælp. Alle uddannelsessøgende, der er forsørgere, kan endvidere modtage et supplerende studielån. Uddannelsessøgende, der på grund af en varig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse har meget betydelige begrænsninger i evnen til at påtage sig erhvervsarbejde, har ligeledes ret til et stipendium som tillæg til det almindelige stipendium eller slutlånet.

Der kan også gives et supplerende stipendium til dækning af undervisningsafgift eller deltagerafgift, f.eks. til almen voksenuddannelse, hf-enkeltfagsundervisning og enkeltfagsstudentereksamen.

SU udbetales med et beløb pr. kalendermåned (støttmåned) i et kalenderår (støtteåret), og gives som udgangspunkt til uddannelse i Danmark. SU kan endvidere under visse betingelser gives til uddannelse i udlandet, jf. pkt. 2.1.1.2.6.

Uddannelsessøgende, der har ret til SU til uddannelse i udlandet, har mulighed for at søge om udlandsstipendium og udlandsstudielån til hel eller delvis dækning af studieafgiften på en uddannelse i udlandet enten i forbindelse med et studieophold som led i en dansk videregående uddannelse eller i forbindelse med en hel uddannelse i udlandet på kandidatniveau.

De betingelser, som den uddannelsessøgende skal opfylde for at få ret til SU, fremgår af SU-lovens kapitel 1, som beskrives nærmere under pkt. 2.1.1.2.

2.1.1.2. Uddannelsessøgende, der har ret til SU

2.1.1.2.1. Dansk statsborgerskab eller ligestillet hermed

Det følger af SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 1, jf. § 2 a, at uddannelsessøgende, der er danske statsborgere, kan få SU.

Det fremgår endvidere af SU-lovens § 2 a, stk. 2, at EU- og EØS-statsborgere og deres familiemedlemmer kan få SU til uddannelse i Danmark og i udlandet på baggrund af EU-retten og EØS-aftalen. Det betyder, at EU- og EØS-statsborgere, der er vandrende arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i Danmark og deres familiemedlemmer, har ret til dansk SU efter samme betingelser som danske statsborgere.

EU- og EØS-statsborgere, der ikke er erhvervsaktive i Danmark, og deres familiemedlemmer, har ret til SU efter 5 års sammenhængende ophold i Danmark. Ved opgørelse af, om der er tale om 5 års sammenhængende ophold i Danmark, skal der ses bort fra midlertidigt fravær, der ikke tilsammen overstiger 6 måneder om året, og fravær af længere varighed på grund af aftjening af værnepligt eller af ét fravær på højst 12 på hinanden følgende måneder af vægtige grunde som f.eks. graviditet og fødsel, alvorlig sygdom, studier eller erhvervsuddannelse eller udstationering. Ved mere end 2 års sammenhængende fravær fra Danmark opnås først ret til uddannelsesstøtte efter forløbet af et derpå følgende sammenhængende ophold på 5 år. Herefter skal betingelserne opfyldes på ny, hvis den uddannelsessøgende søger SU til en ny uddannelse.

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser har med SU-lovens § 2 a, stk. 4, hjemmel til at fastsætte nærmere regler om udenlandske statsborgeres ret til SU til uddannelse i Danmark og udlandet.

I SU-bekendtgørelsens § 67 er der fastsat nærmere regler, der følger af EU-retten for EU- og EØS-statsborgeres og deres familiemedlemmers ret til SU i Danmark og i udlandet. Af SU-bekendtgørelsens § 67, stk. 1, fremgår det, at en EU- eller EØS-statsborger, der er arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i Danmark efter EU-retten, kan få støtte til uddannelse i Danmark eller i udlandet på samme betingelser som en dansk statsborger. Som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende anses også en EU- eller EØS-statsborger, der tidligere har været arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i Danmark, når der er indholdsmæssig og tidsmæssig sammenhæng mellem uddannelsen og det tidligere arbejde i Danmark, samt en EU- eller EØS-statsborger, der er ufrivillig arbejdsløs og som følge af helbredsmæssige forhold eller strukturelle forhold på arbejdsmarkedet har behov for omskoling med henblik på beskæftigelse i et fag uden indholdsmæssig og tidsmæssig sammenhæng med det tidligere arbejde i Danmark.

Det følger af EU-retten, at en vandrende arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, der benytter retten til fri bevægelighed, kan tage sin familie med til et andet EU- eller EØS-medlemsland. Uanset

statsborgerskab kan uddannelsessøgende familiemedlemmer til en arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende efter EU-retten få SU efter reglerne i SU-bekendtgørelsens § 67, stk. 2-4:

- En ægtefælle kan få støtte til en uddannelse i Danmark eller i udlandet på samme betingelser som en dansk statsborger, hvis den pågældende bor hos eller har boet hos EU- eller EØS-statsborgeren i en periode, hvor denne er eller var arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i Danmark.
- Et barn af en EU- eller EØS-statsborger kan få støtte til en uddannelse i Danmark eller i udlandet på samme betingelser som en dansk statsborger, hvis barnet har taget ophold i Danmark med EU-statsborgeren og bor hos eller har boet hos EU-statsborgeren i en periode, hvor denne er eller har været arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i Danmark efter EU-rettens regler. Det er dog en forudsætning, at den uddannelsessøgende ikke har en sådan alder og selvstændig status, at der ikke med rimelighed kan lægges vægt på forældrenes forhold. Bor barnet ikke i Danmark på tidspunktet for uddannelsens begyndelse, er barnet dog kun berettiget til støtte, hvis EU-statsborgeren har forsørget barnet indtil tidspunktet for uddannelsens begyndelse og på dette tidspunkt er arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i Danmark efter EU-rettens regler.
- Forældre til en EU-statsborger kan få støtte efter EU-retten til en uddannelse i Danmark eller i udlandet på samme betingelser som en dansk statsborger, hvis de bliver forsørget af den pågældende EU-statsborger og bor hos eller har boet hos den pågældende i en periode, hvor denne er eller har været arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i Danmark.

I medfør af EU-Domstolens praksis gælder disse regler også for familiemedlemmer til en dansk statsborger, når den danske statsborger har benyttet sig af retten til fri bevægelighed som vandrende arbejdstager mellem to EU- eller EØS-medlemslande. Når den danske statsborger og for eksempel dennes ægtefælle sammen rejser tilbage til Danmark efter fælles ophold i et andet EU-medlemsland, kan ægtefællen opnå ret til SU, hvis den danske statsborger opfylder kriterierne for at være arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende efter EU-retten.

Af SU-bekendtgørelsens § 67, stk. 5, fremgår det, at en EU-statsborger og dennes familiemedlemmer efter 5 års sammenhængende ophold i Danmark kan få støtte til uddannelse i Danmark eller i udlandet på samme betingelser som danske statsborgere, jf. dog SU-lovens § 2 a, stk. 3, som fastsætter, hvordan fem års sammenhængende ophold opgøres.

Bestemmelserne i SU-lovens § 2 a, stk. 2 og 3, og SU-bekendtgørelsens § 67 om EU- og EØS-statsborgeres ret til SU blev indført pr. 30. april 2006, og gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (opholdsdirektivet).

Efter opholdsdirektivets artikel 24, stk. 2, som vedrører ligebehandling, er et værtsmedlemsland ikke forpligtet til at yde studiestøtte, herunder støtte til erhvervsuddannelse, i form af stipendier eller lån, til andre personer end arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og personer, der har bevaret denne status, samt deres familiemedlemmer, forud for erhvervelse af ret til tidsubegrænset ophold. Danmark er dermed ikke forpligtet til at tildele SU til EU- og EØS-statsborgere, der ikke er økonomisk aktive, og deres familiemedlemmer, før de som hovedregel har opholdt sig her i landet i en sammenhængende periode på minimum 5 år, jf. opholdsdirektivets artikel 16, stk. 1. I artikel 16, stk. 2, er oplyst en række undtagelser til opholdets uafbrudte karakter. Denne bestemmelse er implementeret ved SU-lovens § 2 a, stk. 2 og 3, samt SU-bekendtgørelsens § 67, stk. 5.

I SU-bekendtgørelsens § 66 er der fastsat regler om udenlandske statsborgeres ret til SU i Danmark. Betingelserne gælder for alle udenlandske statsborgere og kan således også anvendes i forhold til EU- og EØS-statsborgere. Uddannelsessøgende, der alene opfylder én af betingelserne i SU-bekendtgørelsens § 66, opnår ikke ret til SU til en hel uddannelse i udlandet men kan få SU til uddannelse i Danmark, herunder til studieophold i udlandet som led i en dansk uddannelse.

Nedenfor er oplyst de uddannelsessøgende med udenlandsk statsborgerskab, der kan få SU til uddannelse i Danmark efter reglerne i SU-bekendtgørelsens § 66:

- Uddannelsessøgende, der tilhører det danske mindretal i Sydslesvig.
- Uddannelsessøgende, der den 6. marts 1946 var eller inden for de sidste 10 år før denne dato som islandske statsborgere har været bosat i Danmark.

- Uddannelsessøgende, der er omfattet af § 2, stk. 2 og 3, i lov om integration af udlændinge i Danmark (integrationsloven).
- Uddannelsessøgende, der ved indrejsen i Danmark ikke var fyldt 20 år og sammen med deres forældre har taget fast ophold i Danmark og fortsat har bopæl her. Herunder også uddannelsessøgende der er født og opvokset i Danmark.
- Uddannelsessøgende, der umiddelbart før ansøgningstidspunktet har haft sammenhængende registreret ophold i Danmark i mindst 2 år og samtidig umiddelbart før ansøgningstidspunktet har været gift med eller været i registreret partnerskab med en dansk statsborger i mindst 2 år og fortsat er det.
- Uddannelsessøgende, der umiddelbart før påbegyndelsen af den uddannelse, der søges støtte til, har haft sammenhængende registreret ophold i Danmark i mindst 2 år med mindst 30 timers erhvervsarbejde ugentligt. Lønnet praktik og au pair ophold betragtes ikke som erhvervsarbejde. Vedrørende erhvervsarbejdets sammenhængende periode og tidsmæssige tilknytning til uddannelsesstarten er der yderligere bestemt en række undtagelser, om blandt andet sygdom og arbejdsløshed.
- Uddannelsessøgende, der umiddelbart før ansøgningstidspunktet har haft sammenhængende registreret ophold i Danmark i mindst 5 år, når de ikke har taget ophold i Danmark med henblik på uddannelse. Uddannelsessøgende, der er født og opvokset i Danmark, vil ligeledes kunne opfylde denne regel.

Godkendelse efter SU-bekendtgørelsens § 66 bortfalder, hvis den uddannelsessøgende efter den 30. april 2006 er rejst ud af Danmark og har været bosat uden for Danmark i en sammenhængende periode på mere end 2 år. Herefter skal betingelserne opfyldes på ny, hvis den uddannelsessøgende søger SU til en ny uddannelse.

2.1.1.2.2. Indskrevet på SU-berettigende uddannelse

Det følger af SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 2, at den uddannelsessøgende skal være indskrevet på og gennemgå en uddannelse, der giver ret til SU. De uddannelser, der giver ret til SU, er reguleret i SU-lovens kapitel 2. Heraf fremgår det, at en uddannelse i Danmark giver ret til SU, hvis ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser har godkendt uddannelsen, og at ministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelsen.

Af SU-bekendtgørelsens § 5 fremgår det, at der gives SU til offentlig anerkendt ungdomsuddannelse, offentlig anerkendt videregående uddannelse, almen voksenuddannelse og anden undervisning på folkeskoleniveau, i det omfang uddannelsen foregår ved en offentlig anerkendt uddannelsesinstitution. Det fremgår endvidere af SU-bekendtgørelsens § 6, at Styrelsen for Videregående Uddannelser (styrelsen) kan godkende, at en erhvervsrettet privat uddannelse i Danmark, som udbydes på en nærmere angivet uddannelsesinstitution giver ret til SU.

SU gives endvidere til uddannelse i udlandet efter SU-bekendtgørelsens kapitel 17, der er fastsat i medfør af SU-lovens § 4. Se nærmere under pkt. 2.1.1.3.

2.1.1.2.3. Fyldt 18 år

Efter SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 3, er det en betingelse for at få ret til SU, at den uddannelsessøgende er fyldt 18 år. SU udbetales efter § 2, stk. 2, dog tidligst fra begyndelsen af det kvartal, der følger efter den dato, hvor den uddannelsessøgende er fyldt 18 år.

Uddannelsessøgende, der søger stipendium til videregående eller privat uddannelse, der gives SU til inden for klippekortet, er dog ikke omfattet af aldersbetingelsen. Uddannelsessøgende, der ikke er fyldt 18 år, kan alene søge om stipendium og har ikke mulighed for at optage lån. Uddannelsessøgende kan tidligst optage lån fra begyndelsen af det kvartal, der følger efter den dato, hvor den uddannelsessøgende er fyldt 18 år.

2.1.1.2.4. Studieaktiv

Efter SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 4, er det en betingelse for at få SU, at den uddannelsessøgende er studieaktiv. De nærmere regler om studieaktivitet følger af kapitel 1 i SU-bekendtgørelsen, der er fastsat med hjemmel i SU-lovens § 2, stk. 9. Det er udgangspunktet, at den uddannelsessøgende anses for at være studieaktiv, indtil andet konstateres. Det er uddannelsesinstitutionen, der løbende kontrollerer om den uddannelsessøgende er studieaktiv, jf. SU-bekendtgørelsens § 1.

En uddannelsessøgende, der får SU uden for klippekortet, er studieaktiv, når den uddannelsessøgende deltager i obligatorisk undervisning og foreskrevne prøver, afleverer opgaver m.v. efter de regler, der gælder for uddannelsen, jf. SU-bekendtgørelsens § 2. Kravet om studieaktivitet for uddannelsessøgende i ungdomsuddannelser kan fraviges på grund af sygdom, fødsel, adoption eller andre særlige forhold.

n uddannelsessøgende, der får SU inden for klippekortet, er studieaktiv, indtil den uddannelsessøgende er mere end 12 måneder forsinket i uddannelsen, jf. SU-bekendtgørelsens § 3. Forsinkelsen er forskellen mellem antallet af klip, der er brugt til uddannelsen, og den studiemæssige fremgang efter de regler, der gælder for uddannelsen, målt i måneder.

I følgende tilfælde, hvor den uddannelsessøgende har fået forlænget støttetiden med et antal klip, medregnes disse klip ikke i opgørelsen af, hvor mange klip der er brugt på uddannelsen:

- Den uddannelsessøgende har efter ansøgning fået tildelt klip i forbindelse med fødsel eller adoption.
- Den uddannelsessøgende har efter ansøgning fået tildelt klip på grund af forsinkelse, der begrundes med deltagelse i institutionens styrelse eller arbejde i forbindelse med de uddannelsessøgendes sociale forhold eller uddannelsesmæssige forhold, arbejde i de studerendes råd eller lignende eller egen sygdom og andre særlige forhold.
- Den uddannelsessøgende har efter ansøgning fået forlænget antallet af klip til uddannelsen, fordi klip er valgt fra eller i øvrigt er sparet op i en tidligere gennemført uddannelse.

Uddannelsesinstitutionen har desuden mulighed for at fastsætte nærmere betingelser om studieaktiviteten. Det er uddannelsesstedet, der træffer afgørelse om en eventuel inaktivitet. Uddannelsesstedets afgørelse kan ankes til styrelsen, jf. SU-lovens § 42, stk. 2.

Det følger endvidere af SU-bekendtgørelsens § 3, stk. 4, at uddannelsesinstitutionen snarest muligt efter uddannelsens start kontrollerer, at den uddannelsessøgende er begyndt på uddannelsen, og senest 7 måneder efter uddannelsens start kontrollerer, at den uddannelsessøgende fortsat er i gang med denne.

Det følger af SU-bekendtgørelsens § 4, at en uddannelsessøgende, der får slutlån, er studieaktiv, når den studiemæssige fremgang målt i måneder svarer til det antal slutlånsrater, der er brugt til uddannelsen. Den studiemæssige fremgang måles i forhold til de regler, der gælder for uddannelsen. Antallet af slutlånsrater kan dog efter ansøgning fra den uddannelsessøgende forhøjes indtil i alt 12 rater, hvis den uddannelsessøgende bliver forsinket i slutlånstiden. Ved opgørelsen af antallet af brugte slutlånsrater, medregnes ikke slutlånsrater, som slutlånstiden er forlænget med på grund af forsinkelse, der skyldes sygdom eller andre særlige forhold, der forhindrer den uddannelsessøgende i at være studieaktiv.

2.1.1.2.5. Ikke modtager anden offentlig støtte

Efter SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 5, er det en betingelse, at den uddannelsessøgende ikke modtager anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne.

Efter SU-lovens § 2, stk. 9, har ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser mulighed for at fastsætte nærmere regler om betingelsen i § 2, stk. 1, nr. 5, herunder hvornår uddannelsesstøtte, der gives til dækning af leveomkostninger, betragtes som anden offentlig støtte.

Set i lyset af mulighederne for at få støtte til uddannelse i udlandet, menes der med uddannelsesstøtte ikke blot uddannelsesstøtte, der gives efter danske regler, men f.eks. også uddannelsesstøtte, der gives efter andre landes nationale regler, eller uddannelsesstøtte, der gives efter international overenskomst.

Det følger af SU-bekendtgørelsens § 54, stk. 2, at uddannelsessøgende, der får SU til uddannelse i udlandet ikke kan få SU, hvis de samtidig modtager støtte efter uddannelseslandets regler.

Det følger endvidere af SU-bekendtgørelsens § 69, at uddannelsessøgende, der ikke er danske statsborgere, ikke kan få SU, hvis de under den SU-berettigende uddannelse får eller kan få støtte fra hjemlandet. Betingelsen om, at der ikke gives SU, hvis den uddannelsessøgende kan få støtte fra hjemlandet, gælder dog ikke statsborgere fra EU- eller EØS-medlemslandene, der har muligheden for at vælge mellem SU og støtten fra hjemlandet.

Det beror på en konkret vurdering om en specifik offentlig støtte, som den uddannelsessøgende modtager, tilsigter at dække leveomkostningerne. Anden offentlig støtte er således f.eks.:

- Anbringelse i en døgninstitution eller familiepleje, hvor kommunen betaler opholdet.

- Arbejdsløshedsdagpenge.
- Afsoning i en af kriminalforsorgens anstalter (dog undtaget udslusningspensioner hvor den uddannelsessøgende selv betaler kost og logi).
- Efterløn.
- Folkepension.
- For-revalidering og kontanthjælp (efter lov om aktiv socialpolitik).
- Førtidspension (i henhold til lov om social pension).
- Godtgørelse til deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.
- Orlovsydelse – under barsel, forældreorlov fra arbejdet eller børnepasning.
- Overgangsydelse (efter lov om arbejdsløshedsforsikring).
- Plejevederlag (efter lov om social service).
- Revalideringsydelse (efter lov om aktiv socialpolitik).
- Et skolarstipendium, der er afholdt af offentlige midler, der har en sådan størrelse, at det kan dække leveomkostningerne. Hvis stipendierne er i størrelsesordenen 10.000 kroner om måneden eller derover, vil de normalt udelukke uddannelsesstøtte.
- Statens voksenuddannelsesstøtte (SVU).
- Uddannelsesgodtgørelse (efter lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik).
- Støtte til ophold på efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.
- Uddannelsesstøtte (i henhold til Grønlands hjemmestyres studiestøtteordning).
- Uddannelsesstøtte under uddannelse i udlandet (efter uddannelseslandets regler herom).

Enkelte af disse offentlige ydelser er særskilt nævnt i SU-lovens § 18, der oplister en række ydelser, der trækkes fra i ramme og støttetid, når de er ydet til en SU-berettigende uddannelse, der kan gives støtte til inden for klippekortet. Det drejer sig om:

- Aktiveringsydelse efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.
- Uddannelsesgodtgørelse efter lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik.
- Orlovsydelse til uddannelse efter lov om orlov.
- Revalideringsydelse efter lov om aktiv socialpolitik.
- Fast revalideringsydelse efter lov om social bistand.
- Uddannelsesyndelse efter lov om arbejdstilbud til ledige, hvis den uddannelsessøgende begyndte på uddannelsen efter 13. december 1988.

Af SU-lovens § 18, stk. 2 følger, at ydelserne endvidere trækker fra i støttetiden til en uddannelse, som den uddannelsessøgende er i gang med, hvis de er modtaget til denne uddannelse fra den 1. januar 1996 eller senere.

Af SU-lovens § 18, stk. 3, følger tilsvarende, at støtte, der er modtaget efter færøske og grønlandske regler, trækkes fra i rammen og støttetiden, når de er givet til en SU-berettiget uddannelse, som der kan gives støtte til inden for klippekortet.

2.1.1.2.6. Uddannelse i udlandet (2-årsreglen)

Det følger af SU-lovens § 2, stk. 4, at det er en betingelse for at få SU til en hel uddannelse i udlandet, at den uddannelsessøgende har haft sammenhængende ophold i Danmark i mindst 2 år inden for de sidste 10 år forud for ansøgningstidspunktet (2-årsreglen). 2-årsreglen gælder ikke for studieophold i udlandet som et led i en dansk uddannelse. Uddannelsessøgende, der søger støtte til dansk studentereksamen ved Duborg-Skolen i Flensborg eller A.P. Møller skolen i Sydslesvig, og uddannelsessøgende, der ikke er registrerede i CPR som udrejst, jf. CPR-lovens § 24, stk. 5 og 6, (danske diplomater og deres familiemedlemmer), er undtaget fra 2-årsreglen.

2-årsreglen gælder for alle uddannelsessøgende, der opfylder de grundlæggende betingelser for at få SU, og som søger SU til en hel uddannelse i udlandet. Bestemmelsen blev indført ved lovforslag nr. L 177 af 20. marts 2002, der på samme vis også ændrede lov om specialpædagogisk støtte til videregående uddannelser, jf. under pkt. 2.1.1.4.

2.1.1.2.7. Unddragelse af strafforfølgning eller straffuldbyardelse

Det følger af SU-lovens § 2, stk. 5, at uddannelsessøgende, der bevidst unddrager sig strafforfølgning her i landet ikke har ret til uddannelsesstøtte i tilfælde, hvor den pågældende er varetægtsfængslet, politiet eftersøger den pågældende med henblik på varetægtsfængsling eller der foreligger en varetægtsfængslingskendelse. Ligeledes har den uddannelsessøgende efter den foreslåede § 2, stk. 6, ikke ret til SU i tilfælde, hvor den pågældende bevidst unddrager sig straffuldbyardelse her i landet, hvis den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse.

Bestemmelserne skal ses i lyset af, at frihedsberøvelse, herunder varetægtsfængsling, betragtes som anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, jf. SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 5.

Efter SU-lovens § 2 stk. 7, følger det, at udbetaling af SU ophører fra den måned, der følger efter den måned, hvor den uddannelsessøgende bevist unddrager sig strafforfølgning eller straffuldbyardelse. For det tilfælde, at strafforfølgning ikke efterfølges af domsfældelse, følger det af SU-lovens § 2, stk. 8, at den SU, der ikke er udbetalt under unddragelse af strafforfølgningen, efterbetales, hvis de øvrige støttebetingelser er til stede. Er den uddannelsessøgende afgået ved døden, inden der er afsagt dom, foreslås det, at efterudbetalingen af SU ikke sker til afdødes bo.

2.1.1.3. Godkendelse af uddannelser i udlandet som SU-berettigende

Efter SU-lovens § 4 er ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser bemyndiget til at fastsætte regler om, at uddannelser i udlandet kan give ret til uddannelsesstøtte. Bemyndigelsen er udmøntet i kapitel 17 i SU-bekendtgørelsen. Heraf følger det, at der som udgangspunkt kan gives SU til uddannelser i udlandet efter samme regler som i Danmark, og at styrelsen træffer den endelige administrative afgørelse om hvilke uddannelser i udlandet, der gives SU til.

Overordnet gælder for godkendelse af uddannelse i udlandet til SU, at uddannelsen skal være offentlig anerkendt i studielandet, at den er af en sådan art, at den ville kunne offentlig anerkendes i Danmark, og at den giver enten studie- eller erhvervskompetence.

I forhold til kravet om offentlig anerkendelse kan styrelsen sidestille anden anerkendelse end offentlig anerkendelse eller institutionens medlemskab af faglige sammenslutninger med offentlig anerkendelse, hvis uddannelser og uddannelsesinstitutioner ikke generelt anerkendes af offentlige myndigheder i uddannelseslandet.

Det er endvidere fælles for alle uddannelser i udlandet, at de ikke må være tilrettelagt som fjernundervisning.

Uddannelsen i udlandet skal derudover være tilrettelagt som heltidsundervisning.

Endelig skal uddannelse i udlandet være af en varighed på mindst 1 år. Reglen blev indført med henblik på at lette administrationen af uddannelser i udlandet som SU-berettigende. Reglen vurderes at have begrænset betydning, idet få uddannelser af en varighed under 1 år vurderes at kunne opfylde kravet om, at uddannelsen skal give en erhvervskompetence, der umiddelbart kan finde anvendelse i Danmark.

Der gives uddannelsesstøtte til studiekompetencegivende ungdomsuddannelser i de nordiske lande efter samme regler som i Danmark. I det øvrige udland gives SU til de sidste 2 år af International Baccalaureate (IB), Option Internationale du Baccalaureat (OIB), Den Europæiske Studentereksamen ved Europaskolerne og Studentereksamen ved Duborg-Skolen i Flensborg eller A. P. Møller Skolen i Slesvig.

Til erhvervsrettet uddannelse i de nordiske lande gives der SU efter samme regler som til videregående uddannelser i Danmark.

Til erhvervsrettet uddannelse i det øvrige udland gives der alene SU til den normerede studietid og højst i 4 år. Varer uddannelsen længere end 4 år, gives der SU til de sidste 4 år af uddannelsen. Der kan dog gives SU i hele den normerede uddannelsesetid, hvis uddannelsen i udlandet skønnes at dække et særligt erhvervsbehov i Danmark, og hvis der ikke findes en uddannelse med samme erhvervsigte i Danmark. Der gives ikke SU til de første år af en videregående uddannelse, hvis dette første år er på gymnasialt niveau eller lignende alment niveau.

Uddannelsessøgende, der modtager uddannelsesstøtte til en uddannelse uden for Norden, er studieaktive, når deres studiemæssige fremgang svarer til den forbrugte SU. Der stilles således krav om, at de studerende,

der er indskrevet på en uddannelse i udlandet, er i takt, følger undervisningsplanen og består eksamener på normeret tid.

2.1.1.4. Specialpædagogisk støtte til uddannelse i udlandet

Lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser (SPS-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. LBK nr. 539 af 28. maj 2013, har til formål at sikre, at studerende med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, der er optaget på en videregående uddannelse, uanset funktionsnedsættelsen kan gennemføre uddannelsen i lighed med andre studerende. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser har ansvaret for ordningen, men har i medfør af SPS-lovens § 17 a delegeret administrationen af SPS til Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen under Undervisningsministeriet, jf. bekendtgørelse nr. 537 af 6. juni 2012 om delegation af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelsers beføjelser i lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser.

SPS-lovens § 2 beskriver de personer, der kan få støtte i form af SPS. Det følger af § 2, stk. 1, nr. 3, at den uddannelsessøgende skal være dansk statsborger eller efter international overenskomst have ret til SU på lige fod med danske statsborgere eller i støttemæssig henseende ved uddannelser i Danmark kan ligestilles med danske statsborgere efter ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelsers bestemmelse.

Det følger af bemærkningerne til lovforslag nr. 249 af 30. marts 2000, der indførte ordningen, at bestemmelsen i § 2, stk. 1, nr. 3, vil blive administreret i overensstemmelse med EU-retten. Det fremgår endvidere, at reglerne om ligestilling med danske statsborgere i relation til SPS vil tage udgangspunkt i SU-betingelserne, men reglerne vil endvidere tage højde for, at handicappede udlændinge kan have vanskeligt ved at opfylde betingelser om arbejde her i landet.

På denne baggrund er det fastsat i § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 819 af 2. juli 2007 (SPS-bekendtgørelsen), at SPS gives til danske statsborgere, EU- og EØS-statsborgere, og uddannelsessøgende, der opfylder betingelser svarende til de, der er fastsat i SU-bekendtgørelsens kapitel 20. Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen kan dog efter § 1, stk. 2, dispensere fra betingelsen om forudgående erhvervsarbejde for ikke danske statsborgere, når den studerende på grund af funktionsnedsættelse ikke eller kun vanskeligt har kunnet påtage sig eller opnå erhvervsarbejde.

Det følger endvidere af SPS-lovens § 2, stk. 2, at det er en yderligere betingelse for at få specialpædagogisk støtte til uddannelse i udlandet, jf. § 4, stk. 1, nr. 4, at den studerende har haft sammenhængende ophold i Danmark i mindst 2 år inden for de sidste 10 år forud for ansøgningstidspunktet. Bestemmelsen blev indført ved lovforslag nr. L 177 af 20. marts 2002 samtidig med den tilsvarende bestemmelse i SU-lovens § 2, stk. 4, jf. nærmere under punkt 2.1.1.2.6.

2.1.2. Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelsers overvejelser

2.1.2.1. EU-Domstolens domme om bopælskrav

EU-Domstolen har afsagt en række domme, der omhandler nationale bestemmelser om, at den uddannelsessøgende skal have haft ophold i giverlandet i en given periode for at få ret til uddannelsesstøtte til uddannelse uden for giverlandet (Sag C-542/09, Kommissionen mod Nederlandene, sag C-20/12, Giersch, de forenede sager C-523/11, Prinz, og C-585/11, Seeberger, og sag C-220/12, Thiele Meneses). Dommene omhandler forskellige grupper af uddannelsessøgende, herunder medlemslandets egne statsborgere.

EU-Domstolen slår i dommene fast, at et enkeltstående bopælskrav har for generel og ensidig en karakter, men giver samtidig udtryk for, at et medlemsland kan kræve en vis grad af integration i nævnte lands samfund som betingelse for at give studiestøtte til uddannelse i udlandet. EU-Domstolen åbner således for, at medlemslandene på anden vis kan sikre, at studerende, der modtager studiestøtte til uddannelse i udlandet har en reel tilknytning til det land, der udbetaler studiestøtten. Dette gælder både for medlemslandets egne statsborgere og for statsborgere fra andre EU- og EØS-medlemslande.

I dommen i de forenede sager C-523/11, Prinz, og C-585/11, Seeberger, nævner EU-Domstolen således, at der kan være tale om tilstrækkelig tilknytning, når den studerende har gået i skole i et medlemsland i en betydelig periode, eller som følge af andre forhold, såsom blandt andet den studerendes familie, beskæftigelse og sprogkundskaber eller andre sociale eller økonomiske bånd.

EU-Domstolen bemærker i Giersch-dommen, at det er muligt at opstille værnsregler i form af at gøre tildelingen af den økonomiske støtte betinget af, at en grænsegænger, der er forælder til den studerende, der søger studiestøtte, har arbejdet i giverlandet i en bestemt minimumsperiode, så man sikrer, at den skattepligtige og -betalende grænsegænger fremviser en tilstrækkelig tilknytning til giverlandet. EU-Domstolen henviser i den forbindelse til, at opholdsdirektivet i en anden sammenhæng bestemmer, at et medlemsland ikke er forpligtet til at yde studiestøtte forud for erhvervelse af ret til tidsubegrænset ophold (det vil sige efter 5 års sammenhængende ophold) til andre personer end arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og personer, der har bevaret denne status, samt deres familiemedlemmer.

Det danske bopælskrav i SU-lovens § 2, stk. 4, hvorefter det er en betingelse for at få ret til SU til uddannelse i udlandet, at den uddannelsessøgende har boet i Danmark i 2 år inden for de seneste 10 år forud for ansøgningstidspunktet, er ikke identisk med de udenlandske bopælskrav, der har været prøvet af EU-Domstolen. Det vurderes dog, at Domstolens afgørelser har betydning for muligheden for efter EU-retten at kunne opretholde den danske 2-årsregel, da 2-årsreglen efter de afsagte domme må vurderes at have en for generel og ensidig karakter, der - når kravet står alene - ikke giver ansøgeren mulighed for at påvise sin reelle og faktiske tilknytning til Danmark ved hjælp af andre kriterier end bopælskriteriet.

2.1.2.2. EU-Domstolens dom om SU til uddannelse i udlandet

EU-Domstolen har i oktober 2013 truffet afgørelse i sag C-275/12, Elrick. Sagen drejer sig om, hvorvidt TEUF artikel 20, om unionsborgerskab, og TEUF artikel 21, om unionsborgeres ret til fri bevægelighed, er til hinder for en tysk regel om, at en uddannelse for at give ret til studiestøtte i udlandet skal føre til opnåelse af et erhvervs kvalificerende eksamensbevis efter et undervisningsforløb af mindst 2 års varighed. Krav om 2 års varighed stilles ikke ved studiestøtte til en tilsvarende uddannelse i Tyskland. Der er konkret tale om en 1-årig uddannelse i Det Forenede Kongerige, og uddannelsen svarer til en tysk 1-årig erhvervsfaglig uddannelse på erhvervsfagligt skoleniveau. De tyske myndigheder har givet afslag med begrundelsen, at en sådan 1-årig uddannelse ganske vist kan være støtteberettigende i Tyskland men ikke i udlandet. I udlandet vil uddannelsen kun berettige til studiestøtte, hvis uddannelsen har en varighed på 2 år.

I dommen af 24. oktober 2013 udtaler EU-Domstolen, at den pågældende tyske regel udgør en restriktion som omhandlet i TEUF artikel 21. Den tyske regel har til formål at sikre, at der kun bliver ydet økonomisk støtte til de uddannelser i udlandet, der fører til, at de studerendes chancer på arbejdsmarkedet øges. Domstolen anfører, at det er inkonsekvent og uforholdsmæssigt i forhold til det anførte formål, at der i henhold til tysk ret - for så vidt angår studier i et andet medlemsland - pålægges en varighedsbetingelse på mindst 2 år, når denne ikke pålægges studier i Tyskland. Domstolen påpeger i den forbindelse, at varighedsbetingelsen ikke siger noget om niveauet på den valgte uddannelse.

Domstolen har i denne sag taget stilling til, hvorvidt det er foreneligt med TEUF artikel 21 at stille betingelse om, at en uddannelse, der gennemføres i et andet EU-land end givermedlemslandet, for at være studiestøtteberettigende skal føre til opnåelse af et erhvervs kvalificerende eksamensbevis efter et undervisningsforløb af mindst 2 års varighed. I den konkrete sag vurderede Domstolen, at den tyske betingelse om 2 års varighed ikke var tilstrækkeligt begrundet i formålet bag reglerne.

Ved vurderingen af dommens konsekvenser har Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser hovedsageligt fokuseret på, om der i dansk lovgivning findes tilsvarende eller lignende krav for SU til uddannelse i et andet EU-land. Det er vanskeligt på baggrund af dommen at sige med fuld sikkerhed, hvordan EU-Domstolen i sager med andre konkrete omstændigheder vil vurdere saglige formål, og hvor langt disse kan udstrækkes. Det er dog nærliggende, at EU-Domstolen fremadrettet vil anvende en lignende tilgang som i Elrick-sagen, og det kan derfor ikke udelukkes, at øvrige regler på den baggrund kan blive udfordret af fremtidig praksis fra EU-Domstolen.

Efter de danske SU-regler stilles der i lighed med de tyske regler krav om, at uddannelser i udlandet skal have en længere varighed end i Danmark for at berettige til SU. I Danmark skal en uddannelse således have en sammenhængende varighed på mindst 3 måneder for at give ret til SU, dog kan der gives SU til gymnasiefaglig supplering af mindre end 3 måneders varighed. I udlandet stilles derimod krav om en sammenhængende varighed på mindst et undervisningsår. Reglen blev indført med henblik på at lette administrationen af godkendelse af uddannelser i udlandet som SU-berettigende. Bestemmelsen vurderes

dog at have begrænset betydning, idet ganske få uddannelser under 1 års varighed vurderes at opfylde kravet om, at uddannelsen skal give en erhvervskompetence, der umiddelbart kan finde anvendelse i Danmark.

På baggrund af Elrick-dommen vurderer Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser, at det danske krav om varighed er uforeneligt med EU-Domstolens dom i Elrick-sagen.

I Danmark gælder der som udgangspunkt samme regler for studiestøtte til uddannelse i Danmark og i udlandet. Regelsættet adskiller sig dog på visse punkter, særligt i relation til uddannelse i lande uden for Norden. Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser har derfor foretaget en gennemgang af disse regler og vurderer, at disse regler ikke er i strid med den afsagte dom i Elrick-sagen.

Det er på den baggrund Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser vurdering, at Elrick-dommen alene giver anledning til at justere det skærpede varighedskrav til uddannelser i et EU- eller EØS-medlemsland. Af administrative årsager vil det være mest hensigtsmæssigt, at justeringen af varighedskravet ikke alene gælder uddannelser i EU- og EØS-medlemslandene, men også uddannelser i det øvrige udland.

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.1.3.1. Tilknytningskrav ved støtte til uddannelse i udlandet

2.1.3.1.1. Ændringer af SU-loven

Med den foreslåede nyaffattelse af SU-lovens kapitel 1, inddeles kapitlet i fem nye bestemmelser med følgende overordnede indhold:

- § 2: De grundlæggende betingelser for at få ret til SU.
- § 2 a: Særligt om aldersbetingelsen.
- § 2 b: Særligt om uddannelsessøgende, der har ret til SU til uddannelse i Danmark.
- § 2 c: Særligt om uddannelsessøgende, der har ret til SU til uddannelse i udlandet.
- § 2 d: Særligt om unddragelse af strafforfølgning eller straffuldbyrdelse.

De grundlæggende betingelser, den uddannelsessøgende skal opfylde for at få ret til SU, foreslås samlet i den nyaffattede § 2. Heraf fremgår det i stk. 1, nr. 1-3, at den uddannelsessøgende efter ansøgning kan få SU, hvis den pågældende er indskrevet på og gennemgår en uddannelse, der er godkendt til uddannelsesstøtte, jf. kapitel 2, er studieaktiv, og ikke modtager anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, bortset fra stipendier efter afsnit II. Bestemmelserne svarer til de gældende bestemmelser i SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 2, 4 og 5. Det foreslås endvidere med § 1, stk. 1, nr. 4 og 5, at den uddannelsessøgende skal opfylde betingelser, der følger af de foreslåede §§ 2 a-2 c, samt ikke bevidst har unddraget sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, jf. den foreslåede § 2 d. Sidstnævnte svarer til den gældende § 2, stk. 5-8, i SU-loven.

Efter den foreslåede affattelse af SU-lovens § 2, stk. 2, kan ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser fastsætte nærmere regler om de betingelser, der nævnes i den foreslåede affattelse af § 2, stk. 1, nr. 1-3. Det er hensigten at fastsætte regler, der svarer til gældende ret. Der henvises for så vidt angår betingelsen om, at den uddannelsessøgende skal være indskrevet på en SU-berettigende uddannelse til beskrivelsen af gældende ret under punkt 2.1.1.2.2. For så vidt angår betingelsen om, at den uddannelsessøgende ikke samtidig med SU kan modtage anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, henvises til beskrivelsen af gældende ret under punkt 2.1.1.2.5. Endeligt henvises der for så vidt angår betingelsen om at den uddannelsessøgende skal være studieaktiv til beskrivelsen af gældende ret under punkt 2.1.1.2.4.

Aldersbetingelsen foreslås fremover reguleret i den nyaffattede § 2 a. Herefter er det en betingelse, at den uddannelsessøgende er fyldt 18 år for at kunne få SU, og at SU tidligst udbetales fra det kvartal, der følger efter den dato, hvor den uddannelsessøgende er fyldt 18 år. Uddannelsessøgende, der går på en videregående uddannelse, er dog ikke omfattet af aldersbetingelsen, hvis de alene søger stipendium. Bestemmelsen er identisk med § 2, stk. 1, nr. 3, og § 2, stk. 2, i den gældende SU-lov, jf. punkt 2.1.1.2.3.

Den foreslåede affattelse af § 2 b, stk. 1, beskriver de særlige betingelser, den uddannelsessøgende skal opfylde for at få SU til uddannelse i Danmark. Det foreslås med affattelsen af § 2 b, stk. 1, nr. 1-4, at der ligesom efter den gældende § 2 a, stk. 1 og 2, gives SU til uddannelsessøgende, der opfylder de generelle

støttebetingelser i de foreslåede §§ 2, 2 a, og 2 b, og er omfattet af en af de persongrupper, der beskrives i § 2 b, stk. 1. Med affattelsen af § 2 b, stk. 1, nr. 1-4, vil der være tale om danske statsborgere, EU- eller EØS-statsborgere, der efter EU-rettens regler kan betragtes som arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i Danmark, EU- eller EØS-statsborgere, der umiddelbart før ansøgningstidspunktet har haft sammenhængende ophold i Danmark i mindst 5 år, eller personer, der er i familie med en EU- eller EØS-statsborger, der efter EU-rettens regler kan betragtes som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i Danmark, eller som har haft sammenhængende ophold i Danmark i 5 år.

Endvidere foreslås det med affattelsen af § 2 b, stk. 1, nr. 5, at uddannelsessøgende, der er udenlandske statsborgere og har andet tilhørsforhold til Danmark end dansk statsborgerskab og rettigheder efter EU-retten, kan få SU til uddannelse i Danmark.

Det foreslås med affattelsen af § 2 b, stk. 2, at ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte nærmere regler om betingelserne i § 2 b, stk. 1. Det er hensigten at fastsætte regler, der svarer til gældende ret, jf. SU-bekendtgørelsens § 66, for så vidt angår uddannelsessøgende med andet tilhørsforhold til Danmark, og SU-bekendtgørelsens § 67, for så vidt angår uddannelsessøgende, der har ret til SU som følge af deres rettigheder efter EU-retten. Gældende ret er nærmere beskrevet under punkt 2.1.1.2.1. Endvidere er det hensigten, at SU-lovens gældende § 2 a, stk. 3, der regulerer, hvordan 5 års ophold i Danmark defineres, fremover fastsættes i bekendtgørelse med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse i § 2 b, stk. 2.

Den foreslåede § 2 c, omhandler de særlige betingelser for tilknytning, den uddannelsessøgende skal opfylde for at få SU til uddannelse i udlandet. Bestemmelsen erstatter den gældende § 2, stk. 4, der blandt andet indeholder krav om 2 års ophold i Danmark inden for de seneste 10 år, når den uddannelsessøgende søger SU til uddannelse i udlandet.

Med den foreslåede § 2 c, stk. 1, foreslås det, at SU til uddannelse i udlandet gives til uddannelsessøgende, der er danske statsborgere eller har ret til SU på baggrund af EU-retten, jf. den foreslåede affattelse af SU-lovens § 2 b, stk. 1, nr. 1-4. Det foreslås, at det er en yderligere betingelse, at den uddannelsessøgende har særlig tilknytning til Danmark. Med den foreslåede § 2 c, stk. 2, kan ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelse fastsætte nærmere regler om dette tilknytningskrav.

Det er hensigten at bevare 2-årsreglen, men fremover fastsætte reglen i SU-bekendtgørelsen. Herudover er det hensigten at fastsætte følgende supplerende regler på baggrund af de afsagte domme fra EU-Domstolen, der giver den uddannelsessøgende andre måder, hvorpå man kan vise sin tilknytning til Danmark:

For familiemedlemmer, der forsørges af en EU- eller EØS-statsborger, der er grænsegænger, og ønsker at tage en uddannelse inden for EU, foreslås det, at 2-årsreglen erstattes af et krav om, at grænsegængerens som udgangspunkt har arbejdet i Danmark i mindst 5 år.

For ikke økonomisk aktive unionsborgere, der ønsker at tage en uddannelse i eller uden for EU, er der krav om 5 års bopæl i Danmark som betingelse for ligestilling med danske statsborgere. For denne persongruppe er 2-årsreglen derfor automatisk opfyldt. Kravet om 5 års ophold fastholdes.

Øvrige EU- eller EØS-statsborgere og deres familiemedlemmer, herunder danske statsborgere, som ønsker at tage en uddannelse inden for EU, kan få SU, hvis de opfylder 2-årsreglen eller mindst et af følgende kriterier, der er opsat for at sikre en vis grad af integration i Danmark:

- Ansøgeren har gået i skole i en betydelig periode i Danmark (folkeskole eller ungdomsuddannelse).
- Ansøgeren har familiemedlemmer i Danmark – udover de familiemedlemmer, der forsørger ansøgeren – og ansøgeren har haft nær kontakt med disse i en betydelig periode.
- Ansøgeren har haft betydelige økonomiske bånd til Danmark i en betydelig periode.
- Ansøgeren har haft arbejde af et vist omfang i en betydelig periode.
- Ansøgeren har en betydelig tilknytning til Danmark på baggrund af mindst ét eller flere af de ovenstående kriterier (dog uden særskilt at opfylde dette kriterium/disse kriterier) i kombination med betydelige dansk kundskaber.

Det er hensigten på baggrund af de afsagte domme at opretholde 2-årsreglen for uddannelsessøgende, der ønsker at tage en uddannelse uden for EU.

Endelig er det hensigten at fastsætte regler om, at uddannelsessøgende, der søger om SU til studentereksamen ved Duborg-Skolen i Flensborg eller A. P. Møller Skolen i Slesvig, opfylder tilknytningskravet. Tilknytningskravet foreslås endvidere opfyldt for uddannelsessøgende, der ikke er registreret i CPR som udrejst, jf. § 24, stk. 5 og 6, i lov om Det Centrale Personregister. Der er tale om en videreførelse af gældende ret som beskrevet i SU-lovens § 2, stk. 4, 2. og 3. pkt.

Den foreslåede affattelse af SU-lovens § 2 d, indeholder særlige regler om fortabelsen af retten til SU i forbindelse med bevidst unddragelse af strafforfølgning eller straffuldbyrkelse. Reglerne svarer til de gældende bestemmelser i SU-lovens § 2, stk. 5-8, og det er ikke hensigten med nyaffattelsen at ændre gældende ret, jf. punkt 2.1.1.2.7.

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 2 og 4-9.

2.1.3.1.2. Ændringer af lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser

Det foreslås, at kravet om 2 års sammenhængende ophold i Danmark inden for de seneste 10 år forud for ansøgningstidspunktet ved tildeling af SPS til uddannelse i udlandet erstattes af et krav om tilknytning til Danmark. Det foreslås endvidere, at ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser, kan fastsætte nærmere regler om betingelsen om tilknytning til Danmark,

Det er hensigten at fastsætte regler, der svarer til de tilknytningskriterier, der forventes fastsat for så vidt angår retten til SU til uddannelse i Danmark på baggrund af EU-Domstolens domme om bopælskrav. Der henvises derfor til beskrivelsen af de nye tilknytningskriterier under pkt. 2.1.3.1.1.

Der henvises til bemærkningerne til § 2, nr. 2 og 3.

2.1.3.2. Godkendelse af uddannelser i udlandet af kortere varighed

Det foreslås, at ændre SU-lovens § 4, stk. 1, hvorefter ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte regler om, at uddannelser i udlandet kan give ret til uddannelsesstøtte, herunder at uddannelserne skal have en længere sammenhængende varighed end i Danmark, så den specifikke bemyndigelse vedrørende fastsættelse af regler om uddannelsens varighed udgår.

Det forudsættes, at SU-bekendtgørelsens regler, hvorefter der stilles krav om at uddannelser i udlandet skal have en varighed af mindst 1 år, udgår.

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 3.

2.2. Tekniske justeringer af SU-loven

2.2.1. Konsekvenser af ny offentlighedslov

2.2.1.1. Gældende ret

Det følger af SU-lovens § 42, stk. 1, at de afgørelser, som styrelsen kan træffe, efter styrelsens bestemmelse helt eller delvist kan henlægges til uddannelsesinstitutionerne. Uddannelsesinstitutionerne forpligtes endvidere efter SU-lovens § 43, stk. 1, til at bistå styrelsen ved tildeling af SU. Efter SU-lovens § 42, stk. 5, gælder offentlighedsloven og forvaltningsloven for sager behandlet af en uddannelsesinstitution, der ikke er en del af den offentlige forvaltning og er tillagt beføjelser til at træffe afgørelser.

Det følger af § 5 i lov nr. 606 af 12. juni 2013 om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven), der trådte i kraft den 1. januar 2014, at offentlighedsloven gælder for selskaber, institutioner, personligt ejede virksomheder, foreninger m.v., i det omfang de ved lov eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelser til at træffe afgørelser på statens, en regions eller en kommunes vegne.

2.2.1.2. Den foreslåede ordning

Som konsekvens af den nye offentlighedslov er det fra den 1. januar 2014 ikke længere nødvendigt at have en selvstændig bestemmelse i SU-loven om, at offentlighedsloven finder anvendelse for institutioner, der er tillagt afgørelseskompetence af Styrelsen for Videregående Uddannelser.

Det foreslås derfor at ændre SU-lovens § 42, stk. 5, så det ikke længere fremgår, at offentlighedsloven finder anvendelse for institutioner, der er tillagt afgørelseskompetence af styrelsen. Der er alene tale om en konsekvensændring.

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 13.

2.2.2. Ændringer som følge af ressortomlægninger m.v.

2.2.2.1. Gældende ret

Det følger af SU-lovens § 1, stk. 4, at SU til uddannelse indtil kandidatgrad eller magisterkonferensgrad samt udlandsstipendium til studieophold i udlandet som led i en dansk videregående uddannelse eller til en uddannelse på kandidatniveau i udlandet administreres af Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte.

Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte blev nedlagt den 1. marts 2011. De under § 1, nr. 4, nævnte områder blev herefter administreret af Uddannelsesstyrelsen under Undervisningsministeriet. Efter regeringsdannelsen i efteråret 2011 overgik ansvaret for SU-loven efter kongelige anordninger af henholdsvis 3. og 5. oktober 2011 til ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser, der har tillagt Styrelsen for Videregående Uddannelser de beføjelser, der efter SU-loven er tillagt Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte.

Det følger af SPS-lovens § 1, stk. 2, at SPS til videregående uddannelse administreres af Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte. På baggrund af kongelige anordninger af henholdsvis 3. og 5. oktober 2011 overgik ansvaret for SPS-loven fra undervisningsministeren til ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser. Som følge heraf blev det i SPS-lovens § 17 a, tilføjet, at ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan bemyndige en statslig myndighed under ministeriet eller andre statslige myndigheder efter forhandling med vedkommende minister til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren eller styrelsen.

Det er på nuværende tidspunkt Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen (en styrelse under Undervisningsministeriet), der er bemyndiget til at administrere SPS til videregående uddannelser.

Den uddannelsessøgendes tilbagebetaling af for meget modtaget støtte, jf. SU-lovens kapitel 7, og stats-, studie-, og slutlån, jf. SU-lovens kapitel 8, varetages på baggrund af en aftale i dag af Statens Administration, der er en styrelse under Finansministeriet. Som følge heraf er der i SU-loven en række bestemmelser om Statens Administrations administration, herunder om mulighederne for at indhente og videregive oplysninger m.v. Statens Administrations opgaver blev tidligere varetaget af Økonomistyrelsen, som fortsat er nævnt som administrator enkelte steder i SU-loven.

2.2.2.2. Den foreslåede ordning

Det foreslås at ændre SU-lovens § 1, nr. 4, så det fremgår, at SU til uddannelse indtil kandidatgrad eller magisterkonferensgrad samt udlandsstipendium til studieophold i udlandet som led i en dansk videregående uddannelse eller til en uddannelse på kandidatniveau i udlandet administreres af Styrelsen for Videregående Uddannelser.

Det foreslås endvidere, at ændre SPS-lovens henvisning til den nedlagte Styrelse for Statens Uddannelsesstøtte, så det overalt fremgår, at ordningen administreres af Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan dog fortsat med hjemmel i SPS-lovens § 17 a, stk. 1, bemyndige Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen eller en anden statslig myndighed til at varetage administrationen af ordningen.

Endelig foreslås det at ændre de bestemmelser i SU-loven, hvor Økonomistyrelsen fortsat nævnes, så det fremover overalt fremgår, at Statens Administration varetager den administration, der før var tillagt Økonomistyrelsen.

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 1 og 12, og § 2, nr. 1 og 4-6.

2.2.3. Ophør af udbetaling af SU, hvis ændring sker den første i måneden.

2.2.3.1. Gældende ret

Det følger af SU-bekendtgørelsens § 41, stk. 1, at styrelsen standser udbetalingen af foreløbige beløb, der udbetales til uddannelsessøgende, der ikke opfylder betingelserne i SU-lovens § 2, stk. 1. Af § 41, stk. 4, fremgår det, at udbetalingen standses fra udgangen af den måned, ændringen sker. Hvis ændringen er dateret den 1. i en måned, standses udbetalingen fra og med denne dato.

SU-bekendtgørelsens § 41 er fastsat med hjemmel i SU-lovens § 29, stk. 4, om den foreløbige tildeling af SU i løbet af støtteåret.

SU udbetales forud i månedlige rater, jf. SU-lovens § 29. SU, der er udbetalt for meget for måneder, hvor den uddannelsessøgende ikke opfylder støttebetingelserne eller skal have reguleret støtten til en lavere sats, vil kunne kræves tilbagebetalt efter SU-lovens § 29.

Bestemmelsen i SU-bekendtgørelsens § 41, stk. 4, har altid været administreret således, at hvis den uddannelsessøgende ikke opfylder støttebetingelserne pr. den 1. i måneden, standses støtten, og der rejses krav om tilbagebetaling af den SU, der er forudbetalt for måneden, jf. SU-lovens § 29. En række konkrete afgørelser fra Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger har imidlertid rejst tvivl om hjemlen i SU-bekendtgørelsens § 41, stk. 4, samt hjemlen til at kræve SU tilbage, hvis støtten er standset på baggrund af reglen i 41, stk. 4.

2.2.3.2. Den foreslåede ordning

For at imødegå tvivl om retsgrundlaget for at standse støtten og rejse krav om tilbagebetaling af SU, hvis ændringen sker den 1. i en måned, foreslås det, at det fastsættes i SU-loven, at udbetalingen af SU ophører fra udgangen af den måned, hvor der sker en ændring i den uddannelsessøgendes forhold, der gør, at den pågældende ikke længere opfylder støttebetingelserne i SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 1-4, som affattet ved dette lovforslags § 1, nr. 1. Der er tale om en videreførelse af gældende ret, jf. SU-bekendtgørelsens § 41, stk. 4, 1. pkt.

Det foreslås endvidere, at det fastsættes i SU-loven, at hvis ændringen i den uddannelsessøgende forhold sker den første i måneden, vil udbetalingen af SU ophøre fra og med denne måned. Det vil eksempelvis sige, at en uddannelsessøgende, der udskrives fra en SU-berettigende uddannelse den 1. oktober, ikke vil kunne modtage SU for oktober måned, mens en uddannelsessøgende, der udskrives den 2. oktober, vil kunne få SU for oktober måned.

Det præciseres således med forslaget, at såfremt ændringen sker den første i måneden, får ændringen allerede virkning fra og med denne måned. Set i sammenhæng med SU-lovens § 29 om tilbagebetaling af for meget modtaget SU, betyder det, at der vil blive rejst krav om tilbagebetaling af for meget modtaget SU, hvis den uddannelsessøgende som følge af ændringen ikke længere opfylder støttebetingelserne.

Det foreslås, at ministeren for forskning innovation og videregående uddannelser kan fastsætte nærmere regler om betingelserne for, hvornår udbetaling af SU ophører, hvis forholdene ændres. Bemyndigelsen vil kunne anvendes til at uddybe hvilke ændringer, jf. SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 1-4, som affattet ved dette lovforslags § 1, nr. 1, der medfører, at udbetalingen af SU ophører og for meget modtaget SU kræves tilbage.

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 10 og 11.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Det skønnes, at i alt ekstra 500 personer vil få adgang til SU i udlandet, og at udgifterne hertil udgør 38 mio. kr. om året før skat.

Hertil kommer udgifter til administration af dels et større antal sager, dels af sager, der beror på et konkret skøn og derfor kræver manuel sagsbehandling, svarende til ca. 2 mio. kr.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget er for så vidt angår de supplerende tilknytningskrav ved ansøgning om uddannelsesstøtte til uddannelse i udlandet en konsekvens af EU-Domstolens domme i sag C-542/09, Kommissionen mod Nederlandene, sag C-20/12, Giersch, de forenede sager C-523/11, Prinz, og C-585/11, Seeberger og sag C-220/12, Thiele Meneses.

For så vidt angår forslaget om SU til uddannelse i udlandet af 3 måneders varighed er der tale om en konsekvens af EU-Domstolens dom i sag C-275/12, Elrick.

8. Høring

Et udkast til lovforslag har den 20. december 2013 været sendt i høring med frist den 27. januar 2014, kl. 12.00 hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Akademikernes Centralorganisation, Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger, Danish Institute for Study Abroad, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Konservative Studerende, Danmarks Liberale Studerende, Danmarks Skolelederforening, Danmarks Vejlederforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Skoleforening for Sydslesvig, Danske Erhvervsskoler, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Handicaporganisationer, Danske Landbrugsskoler, Danske Regioner, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, Erhvervsakademiernes Rektorkollegium, Erhvervsskolelederne i Danmark, Erhvervsskolernes Bestyrelsesforening, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Finansrådet, Foreningen af private, selvejende gymnasier, studenter- og hf-kurser, Foreningen af Skoleledere ved de tekniske skoler, Frit Forum – Socialdemokratiske Studerende, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Gymnasieelevernes Landsorganisation, Gymnasiernes Bestyrelsesforening, Gymnasieskolernes Lærerforening, Gymnasieskolernes Rektorforening, Handelsskolernes Lærerforening, Ingeniørforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Konkurrence- og forbrugerstyrelsen, Kulturministeriets Rektorer (KUR), Landsorganisationen i Danmark (LO), Landssammenslutningen af Handelsskoleelever, Landssammenslutningen af Kursusstuderende, Lærerstuderendes landskreds, MVU-netværket, Nævnet om Støtteberettigende Uddannelser i Udlandet, Professionshøjskolernes Rektorkollegium, Pædagogstuderendes studieorganisation, Rektorkollegiet for de kunstneriske og kulturelle uddannelser, Rektorkollegiet for de maritime uddannelser, Rigsrevisionen, Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser, Rådet for de Gymnasiale Uddannelser, Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser, Rådet for Internationalisering af Uddannelser, Statens Administration, Studievalg Fyn, Studievalg København, Studievalg Midt- og Vestjylland, Studievalg Nordjylland, Studievalg Sjælland, Studievalg Sydjylland, Studievalg Østjylland, Styrelsen for Universiteter og Internationalisering, SU-rådet, Uddannelsesforbundet og Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Merudgifter på 40 mio. kr., heraf 2 mio. til administration.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Flere skønsmæssige afgørelse om SU til uddannelse i udlandet.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen

Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget er blandt andet en konsekvens af en række domme fra EU-Domstolen om fortolkningen af EU-retten i forhold til retten til uddannelsesstøtte.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter SU-lovens § 1, nr. 4, administreres uddannelsesstøtte indtil kandidatgrad eller magisterkonferensgrad samt udlandsstipendium til studieophold i udlandet som led i en dansk videregående uddannelse eller til en hel uddannelse på kandidatniveau i udlandet af Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte.

Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte, der var en styrelse under Undervisningsministeriet, blev nedlagt med virkning fra den 1. marts 2011. Herefter blev uddannelsesstøtten administreret af Uddannelsesstyrelsen, ligeledes under Undervisningsministeriet.

I forbindelse med de ressortomlægninger, der følger af kongelige anordninger af henholdsvis 3. og 5. oktober 2011, overgik ansvaret for SU-loven til ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser, der har tillagt Styrelsen for Videregående Uddannelser de beføjelser, der efter loven var tillagt Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte.

På den baggrund foreslås det, at SU-lovens § 1, stk. 4, ændres, så det fremgår, at Styrelsen for Videregående Uddannelser administrerer uddannelsesstøtte indtil kandidatgrad eller magisterkonferensgrad samt udlandsstipendium til studieophold i udlandet som led i en dansk videregående uddannelse eller til en hel uddannelse på kandidatniveau i udlandet.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2.2. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

(§ 2)

Den under § 1, nr. 2, foreslåede affattelse af SU-lovens § 2, *stk. 1*, fastsætter ligesom den gældende § 2, stk. 1, i SU-loven de betingelser, den uddannelsessøgende skal opfylde for at få ret til SU. Ligesom efter gældende ret gives SU alene efter ansøgning.

Efter den foreslåede affattelse af SU-lovens § 2, *stk. 1, nr. 1*, er det en betingelse for at få SU, at den uddannelsessøgende er indskrevet på og gennemgår en uddannelse, der er godkendt til SU. Der er tale om en videreførelse af gældende § 2, stk. 1, nr. 2, i SU-loven.

Efter den foreslåede affattelse af SU-lovens § 2, *stk. 1, nr. 2*, er det en betingelse at den uddannelsessøgende er studieaktiv, for at kunne modtage SU. Der er tale om en videreførelse af gældende § 2, stk. 1, nr. 4, i SU-loven.

Efter den foreslåede affattelse af SU-lovens § 2, *stk. 1, nr. 3*, er det en betingelse for at få SU, at den uddannelsessøgende ikke modtager anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, bortset fra stipendier efter afsnit II. Efter SU-lovens afsnit II gives der uddannelsesstøtte i form af ph.d.-stipendier til ph.d.-studier inden opnåelse af kandidatgrad. Der er tale om en videreførelse af gældende § 2, stk. 1, nr. 5, i SU-loven

Efter den foreslåede affattelse af SU-lovens § 2, *stk. 1, nr. 4*, er det en betingelse for at få SU, at den uddannelsessøgende opfylder de betingelser, der beskrives i §§ 2 a-2 c, som affattet i lovforslagets § 1, nr. 2. Der er for så vidt angår aldersbetingelsen i den foreslåede affattelse af § 2 a, samt betingelserne om, hvilke uddannelsessøgende, der har ret til SU, tale om en videreførelse af henholdsvis § 2, stk. 1, nr. 3, og stk. 2, og § 2 a. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til §§ 2 a-2 c nedenfor.

Efter den foreslåede affattelse af SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 5, er det en betingelse, at den uddannelsessøgende ikke bevidst har unddraget sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, jf. den under lovforslagets § 1, nr. 2, foreslåede affattelse af § 2 d. Der er tale om en videreførelse af gældende § 2, stk. 5-8, i SU-loven. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 2 d nedenfor.

Efter den foreslåede § 2, stk. 2, kan ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser fastsætte nærmere regler om de betingelser, der følger af § 2, stk. 1, nr. 1-3, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2. Det vil sige, at ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte nærmere regler om betingelsen for, at den uddannelsessøgende for at kunne få SU skal være indskrevet på og gennemgå en uddannelse, der er godkendt til uddannelsesstøtte, jf. kapitel 2, skal være studieaktiv og ikke modtage anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, bortset fra stipendier efter afsnit II.

I modsætning til den gældende formulering af SU-lovens § 2, stk. 9, indeholder den foreslåede affattelse af SU-lovens § 2, stk. 2, ikke eksempler på, hvad ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte regler om. Det forudsættes dog, at § 2, stk. 2, som affattet ved denne lov, er en videreførelse af hjemlen i gældende § 2, stk. 9.

For så vidt angår betingelsen om, at den uddannelsessøgende skal være indskrevet på og gennemgå en uddannelse, der giver ret til uddannelsesstøtte, er det hensigten at fastsætte regler blandt andet om, hvordan betingelsen, om at den uddannelsessøgende skal være indskrevet og gennemgå en uddannelse, nærmere defineres.

For så vidt angår betingelsen om, at den uddannelsessøgende skal være studieaktiv, er det hensigten at fastsætte regler, der svarer til gældende ret, jf. SU-bekendtgørelsens kapitel 1, som beskrevet under punkt 2.1.1.2.5. i de almindelige bemærkninger.

Det følger imidlertid af aftalen af 18. april 2013 mellem regeringen (Socialdemokraterne, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti) og Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om Reform af SU-systemet og rammerne for studie gennemførelse, at uddannelsessøgende, der starter på en videregående uddannelse efter den 1. juli 2016, kun må være seks måneder forsinket, før den uddannelsessøgende betragtes som studieinaktiv og udbetalingen af SU ophører.

Det følger endvidere af aftalen, at vurderingen af studieaktivitet fremadrettet skal ske automatisk. Den nuværende studieaktivitetskontrol, der foretages af uddannelsesinstitutionerne med videregående uddannelser, afløses af en ordning, hvor udbetalingen af SU sker på baggrund af optjente ECTS-point. Der vil i den forbindelse blive taget højde for, at der på visse uddannelser er studieforløb, der strækker sig over mere end et semester, hvilket medfører, at optjeningen af ECTS-point ikke falder jævnt over studieforløbet. Dette gælder også i forhold til kandidatstuderende på fleksible ph.d.-forløb.

Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om, at studieaktivitet kan fraviges på grund af sygdom, fødsel, adoption eller andre særlige forhold. Det er i lighed med gældende ret hensigten at fastsætte regler blandt andet om, at en uddannelsessøgende, der bliver mor, kan få op til 12 måneders ekstra SU i form af fødselsrater til ungdomsuddannelse, jf. SU-bekendtgørelsens § 13, eller fødselsklip til videregående uddannelser jf. SU-bekendtgørelsens § 17. Der er ikke krav om studieaktivitet i måneder, hvor den uddannelsessøgende alene modtager fødselsrater eller -klip. En uddannelsessøgende, der bliver far, kan tilsvarende få op til 6 måneders ekstra SU.

Ligeledes i lighed med gældende ret er det hensigten at fastsætte regler om, at uddannelsessøgende, der er blevet forsinket i uddannelse på grund af sygdom eller andre særlige forhold, herunder rådsarbejde, kan få ekstra SU i form af tillægsklip til videregående uddannelse, jf. SU-bekendtgørelsens § 16. Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om slutlån, hvis den uddannelsessøgende er blevet forsinket i en periode med slutlån på grund af sygdom eller andre særlige forhold, jf. SU-bekendtgørelsens 20.

For så vidt angår betingelsen om, at den uddannelsessøgende ikke kan modtage SU, hvis den uddannelsessøgende samtidig modtager anden offentlig støtte, er det i lighed med gældende ret blandt andet hensigten at fastsætte regler om, hvornår uddannelsesstøtte, der gives til dækning af leveomkostninger, herunder støtte der er givet efter et andet lands nationale regler eller efter international overenskomst, betragtes som anden offentlig støtte.

(§ 2 a)

Den under § 1, nr. 2, foreslåede affattelse af SU-lovens § 2 a erstatter SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 3, og stk. 2 og 3. SU-lovens § 2, stk. 2 og 3, blev indført i 2008, jf. lovforslag nr. 59 af 11. november 2009. Det er ikke med den foreslåede affattelse af § 2 a hensigten at ændre den retsstilling, der følger af SU-lovens § 1, stk. 1, nr. 3, og stk. 2 og 3.

Efter den foreslåede § 2 a, stk. 1, er det en betingelse for at få SU, at den uddannelsessøgende er fyldt 18 år. SU udbetales dog tidligst fra det kvartal, der følger efter den dato, hvor den uddannelsessøgende er fyldt 18 år.

Efter den foreslåede § 2 a, stk. 2, der svarer til SU-lovens § 2, stk. 3, gælder aldersbetingelsen ikke for uddannelsessøgende, der søger stipendium til en uddannelse, der gives støtte til inden for klippekortet; det vil sige videregående uddannelse og privat uddannelse. Efter værgemålslovens § 1 er børn og unge under 18 år, der ikke har indgået ægteskab, mindreårige og dermed umyndige. Det betyder, at de ikke selv kan forpligte sig ved retshandler eller råde over deres formue, medmindre andet er bestemt, og at det er forældrene (værgerne), der handler på den mindreåriges vegne i økonomiske anliggender. Uddannelsessøgende under 18 år kan derfor ikke selv optage lån, hvorfor den foreslåede stk. 2, alene gælder muligheden for at få stipendier til videregående uddannelse eller privat uddannelse. Uddannelsessøgende, der er omfattet af den foreslåede stk. 2, kan derfor først optage lån fra begyndelsen af det kvartal, som følger efter den dato, hvor den pågældende er fyldt 18 år.

(§ 2 b)

Den under § 1, nr. 2, foreslåede affattelse af § 2 b, stk. 1, beskriver de særlige betingelser, den uddannelsessøgende skal opfylde for at få SU til uddannelse i Danmark. Det foreslås med affattelsen af § 2 b, stk. 1, nr. 1-4, at der lige som efter den gældende § 2 a, stk. 1 og 2, gives SU til uddannelsessøgende, der opfylder de generelle støttebetingelser i de foreslåede §§ 2, 2 a, og 2 d, og er danske statsborgere, er EU- eller EØS-statsborgere og efter EU-rettens regler kan betragtes som arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i Danmark, er EU- eller EØS-statsborgere og umiddelbart før ansøgningstidspunktet har haft sammenhængende ophold i Danmark i mindst 5 år, eller er i familie med en EU- eller EØS-statsborger, der efter EU-rettens regler kan betragtes som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i Danmark, eller en EU- eller EØS-statsborger som har haft sammenhængende ophold i Danmark i 5 år.

Endvidere foreslås det med affattelsen af § 2 b, stk. 1, nr. 5, at uddannelsessøgende, der er udenlandske statsborgere, og har andet tilhørsforhold til Danmark end statsborgerskab og rettigheder efter EU-retten, kan få SU til uddannelse i Danmark.

Det foreslås med affattelsen af § 2 b, stk. 2, at ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan fastsætte nærmere regler om betingelserne i § 2 b, stk. 1. Det er som udgangspunkt hensigten at fastsætte regler, der svarer til gældende ret, jf. SU-bekendtgørelsens § 66, for så vidt angår uddannelsessøgende med andet tilhørsforhold til Danmark end dansk statsborgerskab eller rettigheder efter EU-retten, og SU-bekendtgørelsens § 67, for så vidt angår uddannelsessøgende, der har ret til SU som følge af deres rettigheder efter EU-retten.

Det er således umiddelbart hensigten for så vidt angår uddannelsessøgende, der har ret til SU til uddannelse i Danmark efter den foreslåede affattelse af § 2 b, stk. 1, nr. 1-4, at fastsætte regler, der svarer til de, der er fastsat i SU-bekendtgørelsens § 67. Det er herefter hensigten at fastsætte regler blandt andet om, hvornår en EU- eller EØS-statsborger som tidligere har været arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i Danmark, har ret til SU. Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om, hvornår ægtefæller til, forældre til eller børn af EU- og EØS-statsborgere, der er arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i Danmark efter EU-rettens regler, har ret til SU.

Endelig er det hensigten for så vidt angår de uddannelsessøgende EU- og EØS-statsborgere, der har ret til SU, fordi de har haft 5 års ophold i Danmark, i lighed med gældende § 2 a, stk. 3, i SU-loven, at fastsætte regler om, at der ved opgørelse af, om der er tale om 5 års sammenhængende ophold i Danmark skal ses bort fra midlertidigt fravær, der ikke tilsammen overstiger 6 måneder om året, og fravær af længere varighed på grund af aftjening af værnepligt eller af ét fravær på højst 12 på hinanden følgende måneder af vægtige grunde som f.eks. graviditet og fødsel, alvorlig sygdom, studier eller erhvervsuddannelse eller udstationering. Ved mere end 2 års sammenhængende fravær fra Danmark opnås først ret til uddannelsesstøtte efter forløbet af et derpå følgende sammenhængende ophold på 5 år.

Det er endvidere umiddelbart hensigten i lighed med gældende ret, jf. SU-bekendtgørelsens § 66, at fastsætte regler om, at uddannelsessøgende, der har et sådan tilhørsforhold til Danmark, at de har ret til SU til uddannelse i Danmark, jf. SU-lovens § 2 b, stk. 1, nr. 5, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, omfatter de uddannelsessøgende, der er oplistet i de almindelige bemærkninger under pkt. 2.1.1.2.1.

Det er endvidere hensigten i lighed med gældende ret at fastsætte regler om, at godkendelsen til SU bortfalder, hvis den uddannelsessøgende efter den 30. april 2006, hvor Opholdsdirektivet blev implementeret, er rejst ud af Danmark og har været bosat uden for Danmark i en sammenhængende periode på mere end 2 år. Herefter skal betingelserne opfyldes på ny, hvis den uddannelsessøgende søger SU til en ny uddannelse.

(§ 2 c)

Den under § 1, nr. 2, foreslåede affattelse af § 2 c, omhandler de særlige betingelser, den uddannelsessøgende skal opfylde for at få SU til en hel uddannelse i udlandet. Bestemmelsen erstatter den gældende § 2, stk. 4, der blandt andet indeholder krav om 2 års ophold i Danmark inden for de seneste 10 år, når den uddannelsessøgende søger SU til uddannelse i udlandet.

Med den foreslåede § 2 c, *stk. 1*, foreslås det, at SU til uddannelse i udlandet gives til uddannelsessøgende, der er danske statsborgere eller har ret til SU på baggrund af EU-retten, jf. den foreslåede affattelse af SU-lovens § 2 b, stk. 1, nr. 1. Det foreslås, at det er en yderligere betingelse, at den uddannelsessøgende har særlig tilknytning til Danmark.

Med den foreslåede § 2 c, *stk. 2*, kan ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelse fastsætte nærmere regler om dette tilknytningskrav. Det er hensigten at fastsætte regler om, at der kan gives SU til uddannelsessøgende, der har haft sammenhængende ophold i Danmark i mindst 2 år inden for de seneste 10 år, svarende til den gældende 2-årsregel.

For familiemedlemmer der forsørges af EU- eller EØS-statsborgere, der er grænsegængere, og som ønsker at tage en uddannelse inden for EU, er det hensigten at fastsætte regler om, at 2-årsreglen erstattes af et krav om, at grænsegængerens som udgangspunkt har arbejdet i Danmark i mindst 5 år.

For ikke økonomisk aktive unionsborgere, der ønsker at tage en uddannelse i eller uden for EU, er der krav om 5 års bopæl i Danmark som betingelse for ligestilling med danske statsborgere. For denne persongruppe er 2-årsreglen derfor automatisk opfyldt. Kravet om 5 års ophold fastholdes.

Det er endvidere hensigten på baggrund af EU-Domstolens domme at fastsætte regler om, at øvrige EU- eller EØS-statsborgere og deres familiemedlemmer, herunder danske statsborgere, som ønsker at tage en uddannelse inden for EU, kan få SU, hvis de opfylder 2-årsreglen eller mindst et af følgende kriterier for at sikre en vis grad af integration i Danmark:

- Ansøgeren har gået i skole i en betydelig periode i Danmark (folkeskole eller ungdomsuddannelse).
- Ansøgeren har familiemedlemmer i Danmark – udover de familiemedlemmer, der forsørger ansøgeren – og ansøgeren har haft nær kontakt med disse i en betydelig periode.
- Ansøgeren har haft betydelige økonomiske bånd til Danmark i en betydelig periode.
- Ansøgeren har haft arbejde af et vist omfang i en betydelig periode.
- Ansøgeren har en betydelig tilknytning til Danmark på baggrund af mindst ét eller flere af de ovenstående kriterier (dog uden særskilt at opfylde dette kriterium/disse kriterier) i kombination med betydelige dansk kundskaber.

Det er hensigten på baggrund af de afsagte domme, at fastsætte regler, der opretholder 2-årsreglen for uddannelsessøgende, der ønsker at tage en uddannelse uden for EU.

Endelig er det hensigten at fastsætte regler om, at uddannelsessøgende, der søger om SU til studentereksamen ved Duborg-Skolen i Flensborg eller A. P. Møller Skolen i Slesvig, opfylder tilknytningskravet. Tilknytningskravet foreslås endvidere opfyldt for uddannelsessøgende, der ikke er registreret i CPR som udrejst, jf. § 24, stk. 5 og 6, i lov om Det Centrale Personregister. Der er tale om en videreførelse af gældende ret som beskrevet i SU-lovens § 2, stk. 4, 2. og 3. pkt.

(§ 2 d)

Den under § 1, nr. 2, foreslåede affattelse af § 2 d erstatter SU-lovens § 2, stk. 5-8, som blev indført med lov nr. 327 18. maj 2005. Det er ikke med den foreslåede § 2 d hensigten at ændre den retsstilling, der følger af SU-lovens § 2, stk. 5-8.

Efter den foreslåede § 2 d, stk. 1, har uddannelsessøgende, der bevidst unddrager sig *strafforfølgning* her i landet ikke ret til uddannelsesstøtte i tilfælde, hvor den pågældende er varetægtsfængslet, politiet eftersøger den pågældende med henblik på varetægtsfængsling, eller der foreligger en varetægtsfængslingskendelse. Ligeledes har den uddannelsessøgende efter den foreslåede § 2 d, stk. 2, ikke ret til SU i tilfælde, hvor den pågældende bevidst unddrager sig *straffuldbyrdelse* her i landet, hvis den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse.

Bestemmelserne skal ses i lyset af, at frihedsberøvelse, herunder varetægtsfængsling, betragtes som anden offentlig støtte, jf. den foreslåede affattelse af § 2, stk. 1, nr. 3, der udelukker SU.

Af den foreslåede § 2 d, stk. 3, følger det, at udbetaling af SU ophører fra den måned, der følger efter den måned, hvor den uddannelsessøgende bevist unddrager sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse. Dette svarer til, hvad der i øvrigt gælder for ændring af foreløbig tildelt SU. Det fremgår således af SU-bekendtgørelsens § 41, stk. 4, der er fastsat med hjemmel i SU-lovens § 29, stk. 4, at udbetaling af støtte som udgangspunkt ophører fra udgangen af den måned, hvor ændringen sker. Hvis ændringen er dateret den 1. i en måned, ophører udbetalingen dog fra denne dato.

For det tilfælde, at strafforfølgning ikke efterfølges af domsfældelse, foreslås det med den under § 1, nr. 2, affattede § 2 d, stk. 4, at den SU, der ikke er udbetalt under unddragelse af strafforfølgningen efterbetales, hvis de øvrige støttebetingelser er til stede. Er den uddannelsessøgende afgået ved døden, inden der er afsagt dom, sker der ikke efterudbetaling af SU til afdødes bo.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1.2.1. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter SU-lovens § 4, stk. 1, kan ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser fastsætte regler om, at uddannelser i udlandet kan give ret til SU, herunder at uddannelserne skal have en længere sammenhængende varighed, end det fremgår af § 5, stk. 1, nr. 2. Det følger af SU-lovens § 5, stk. 1, nr. 2, at en uddannelse skal have en sammenhængende varighed af mindst 3 måneder.

Med hjemmel i SU-lovens § 4, stk. 1, er det fastsat i SU-bekendtgørelsens § 56, stk. 1, for så vidt angår uddannelser i Norden og § 59, stk. 4, for så vidt angår uddannelser uden for norden, at uddannelsen i udlandet skal have en sammenhængende varighed, der svarer til mindst ét undervisningsår, for at berettige til SU.

På baggrund af EU-Domstolens dom i sag C-275/12, Elrick, vurderes det, at kravet om, at uddannelser i udlandet skal have en sammenhængende varighed af ét undervisningsår, ikke kan opretholdes for så vidt angår uddannelse i et EU- eller EØS-medlemsland, når der alene stilles krav om 3 måneders varighed, hvis uddannelsen udbydes i Danmark. Af administrative årsager er det mest hensigtsmæssigt, at justeringen af varighedskravet ikke alene gælder uddannelser i EU- og EØS-medlemslandene, men også uddannelser i det øvrige udland.

Det foreslås derfor, at den del af bemyndigelsesbestemmelsen i § 4, stk. 1, der beskriver en specifik bemyndigelse vedrørende fastsættelse af regler om uddannelsens varighed udgår.

Dette forudsætter, at SU-bekendtgørelsens § 56, stk. 1, og § 59, stk. 4, ændres, så der fremover ikke stilles krav om, at uddannelser i udlandet skal have en varighed af mindst 1 år. Uddannelser i udlandet, der ellers opfylder kriterierne for godkendelse som beskrevet i de almindelige bemærkninger punkt 2.1.1.3, vil således kunne godkendes som SU-berettigende, blot de har samme varighed som uddannelser i Danmark, jf. SU-lovens § 5, stk. 1, nr. 2.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2.1.2. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Ændringen i SU-lovens § 14, stk. 1 og 2, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 2, hvor bemyndigelsen i SU-lovens § 2, stk. 9, til blandt andet at fastsætte regler om at kravet om studieaktivitet kan fraviges på grund af sygdom, fødsel, adoption eller andre særlige forhold, nyaffattes som SU-lovens § 2, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1.3.1.1. i de almindelige bemærkninger punkt 2.1.3.1.1.

Til nr. 5

Ændringen i SU-lovens § 24, stk. 3, nr. 2, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 2, hvor SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 2, og stk. 3, om aldersbetingelsen for at kunne få SU nyaffattes som SU-lovens § 2 a.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1.3.1.1. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Ændringen i SU-lovens § 24, stk. 3, nr. 3, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 2, hvor SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 3, og § 2 a, om hvilke uddannelsessøgende, der har ret til SU, nyaffattes som SU-lovens § 2 b.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1.3.1.1. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Ændringen i SU-lovens § 24, stk. 3, nr. 5, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 2, hvor SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 5, om at det er en betingelse for at få SU, at den uddannelsessøgende ikke modtager anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne, bortset fra stipendier efter afsnit II, nyaffattes som SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 3.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1.3.1.1. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Ændringen i SU-lovens 24, stk. 3, nr. 7, og i § 39, stk. 6, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 2, hvor SU-lovens § 2, stk. 5 og 6, om at uddannelsessøgende, der bevidst unddrager sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse ikke har ret til SU, nyaffattes som SU-lovens § 2 d, stk. 1 og 2.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1.3.1.1. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 9

SU-lovens § 29, stk. 3, indeholder bestemmelser om, at SU kan kræves tilbage før den endelige tildeling, hvis der er udbetalt SU for måneder, hvor den uddannelsessøgende ikke opfylder støttebetingelserne, herunder betingelserne i SU-lovens kapitel 1, om hvilke uddannelsessøgende, der har ret til SU.

Ændringen i SU-lovens § 29, stk. 3, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 2, der nyaffatter kapitel 1, så bestemmelserne om, hvilke uddannelsessøgende, der har ret til SU, fremover fremgår af §§ 2-2 d.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1.3.1.1. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 10

Med lovforslagets § 1, nr. 11, foreslås det, at det fastsættes i SU-loven, at udbetalingen af SU ophører fra udgangen af den måned, hvor der sker en ændring i den uddannelsessøgendes forhold, der gør, at den pågældende ikke længere opfylder støttebetingelserne i SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 1-4, som affattet ved dette lovforslags § 1, nr. 1. Der er tale om en videreførelse af gældende ret, jf. SU-bekendtgørelsens § 41, stk. 4, 1. pkt.

Det foreslås endvidere, at det fremover fastsættes i SU-loven, at hvis ændringen i den uddannelsessøgendes forhold sker den første i måneden, vil udbetalingen af SU ophøre fra og med denne måned. Det vil eksempelvis sige, at en uddannelsessøgende, der udskrives fra en SU-berettigende uddannelse den 1. oktober, ikke vil kunne modtage SU for oktober måned, mens den uddannelsessøgende, der udskrives den 2. oktober, vil kunne få SU for oktober måned.

Det præciseres således med forslaget, at såfremt ændringen sker den første i måneden, får ændringen allerede virkning fra og med denne måned. Set i sammenhæng med SU-lovens § 29 om tilbagebetaling af for meget modtaget SU, betyder det, at der vil blive rejst krav om tilbagebetaling af for meget modtaget SU, hvis den uddannelsessøgende som følge af ændringen ikke længere opfylder støttebetingelserne.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2.3.2. i de almindelige bemærkninger

Til nr. 11

Som en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 10, der fastsætter regler om, hvornår udbetaling af SU ophører, hvis den uddannelsessøgende ikke længere opfylder betingelserne i SU-lovens § 2, nr. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, foreslås det, at ministeren for forskning innovation og videregående uddannelser kan fastsætte nærmere regler om betingelserne for, hvornår udbetaling af SU ophører, hvis forholdene ændres. Bemyndigelsen vil kunne anvendes til at uddybe hvilke ændringer, jf. SU-lovens § 2, stk. 1, nr. 1-4, som affattet ved dette lovforslags § 1, nr. 1, der medfører, at udbetalingen af SU standses og for meget modtaget SU kræves tilbage.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2.3.2. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 12

Efter SU-lovens varetager Økonomistyrelsen en række opgaver i forbindelse med tilbagebetaling af studielån, statslån og krav om tilbagebetaling af for meget modtaget SU. I januar 2011 blev Økonomistyrelsen delt i to styrelser; Økonomistyrelsen og Statens Administration, og 31. oktober samme år blev Økonomistyrelsen nedlagt i forbindelse med etablering af Moderniseringsstyrelsen og Digitaliseringsstyrelsen.

De opgaver, der efter SU-loven og efter aftale med Styrelsen for Videregående Uddannelser varetages af Økonomistyrelsen varetages i dag efter finansministerens bestemmelse af Statens Administration. Det foreslås derfor, at de steder i SU-loven, hvor der henvises til Økonomistyrelsen ændres, så der i stedet henvises til Statens Administration,

Det drejer sig om følgende bestemmelser i SU-loven:

- § 39, stk. 5, om at Styrelsen for Videregående Uddannelser hos Økonomistyrelsen kan indhente oplysninger om tilbagebetaling af stats- og studielån, som er nødvendige for at følge udviklingen i det samlede støttesystem.
- § 40, der giver hjemmel til at oplysninger fra told- og skatteforvaltningen og andre offentlige myndigheder om låntager, der er nødvendige for deres administration af tilbagebetaling af SU.
- § 43 a, stk. 1, om elektronisk kommunikation mellem den uddannelsessøgende eller låntageren og Økonomistyrelsen.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2.2.1. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 13

Der er tale om en konsekvensændring som følge af § 5 i lov nr. 606 af 12. juni 2013 om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven), hvorefter offentlighedsloven gælder for selskaber, institutioner, personligt ejede virksomheder, foreninger m.v., i det omfang de ved lov eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelser til at træffe afgørelser på statens, en regions eller en kommunes vegne.

Det er derfor ikke længere nødvendigt at have en bestemmelse i SU-loven om, at offentlighedsloven finder anvendelse for institutioner, der er tillagt afgørelseskompetence af Styrelsen for Videregående Uddannelser. Da der fortsat kan være enkelte institutioner, der er tillagt afgørelseskompetence, og som ikke er omfattet af 1, stk. 2, i forvaltningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 988 af 9. oktober 2012 som ændret ved lov nr. 638 af 12. juni 2013, foreslås det, at bestemmelsen i SU-lovens § 42, stk. 5, om, at forvaltningsloven gælder i de omhandlede tilfælde, opretholdes.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2.1.2. i de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Med lovforslagets § 2, nr. 1, foreslås det at ændre SPS-lovens henvisning til den i 2011 nedlagte Styrelse for Statens Uddannelsesstøtte, så det fremgår, at SPS-ordningen administreres af Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelse, idet ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser efter kongelige anordninger af 3. og 5. oktober 2011 har ansvaret for SPS-loven.

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan dog fortsat med hjemmel i SPS-lovens § 17 a, stk. 1, bemyndige Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen eller en anden statslig myndighed til at varetage administrationen af ordningen.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2.2.1. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det foreslås, at det er en betingelse for at få SPS til uddannelse i udlandet, at den uddannelsessøgende opfylder de grundlæggende betingelser for at få SPS som beskrevet i SPS-lovens § 2, stk. 1, samt har særlig tilknytning til Danmark.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1.3.1.2. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Med den foreslåede § 2 c, stk. 4, i SPS-loven kan ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelse fastsætte nærmere regler om betingelsen for, at alene uddannelsessøgende med særlig tilknytning kan få SPS til uddannelse i udlandet, jf. den under § 2, nr. 2, foreslåede affattelse af SPS-lovens § 2, stk. 2.

Det er hensigten at fastsætte regler, der svarer til de, der gælder for SU til uddannelse i udlandet, jf. lovforslagets § 1, nr. 2. Det er således hensigten at fastsætte regler om, at uddannelsessøgende, der har haft sammenhængende ophold i mindst 2 år inden for de seneste 10 år forud for ansøgningstidspunktet, kan få SPS til uddannelse i udlandet.

For familiemedlemmer der forsørges af en EU- eller EØS-statsborger, der er grænsegænger, og som ønsker at tage en uddannelse inden for EU, foreslås det, at 2-årsreglen erstattes af et krav om, at grænsegængerens som udgangspunkt har arbejdet i Danmark i mindst 5 år.

For ikke økonomisk aktive unionsborgere, der ønsker at tage en uddannelse i eller uden for EU, er der krav om 5 års bopæl i Danmark som betingelse for ligestilling med danske statsborgere. For denne persongruppe er 2-årsreglen derfor automatisk opfyldt. Kravet om 5 års ophold fastholdes.

Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om, at øvrige EU- eller EØS-statsborgere og deres familiemedlemmer, herunder danske statsborgere, som ønsker at tage en uddannelse inden for EU, kan få SPS, til uddannelse i et EU- eller EØS-medlemsland, hvis de opfylder 2-årsreglen eller mindst et af følgende kriterier for at sikre en vis grad af integration i Danmark:

- Ansøgeren har gået i skole i en betydelig periode i Danmark (folkeskole eller ungdomsuddannelse).
- Ansøgeren har familiemedlemmer i Danmark – udover de familiemedlemmer, der forsørger ansøgeren – og ansøgeren har haft nær kontakt med disse i en betydelig periode.
- Ansøgeren har haft betydelige økonomiske bånd til Danmark i en betydelig periode.
- Ansøgeren har haft arbejde af et vist omfang i en betydelig periode.
- Ansøgeren har en betydelig tilknytning til Danmark på baggrund af mindst ét eller flere af de ovenstående kriterier (dog uden særskilt at opfylde dette kriterium/disse kriterier) i kombination med betydelige dansk kundskaber.

Det er hensigten på baggrund af de afsagte domme, at opretholde 2-årsreglen for uddannelsessøgende, der ønsker at tage en uddannelse uden for EU.

Tilknytningskravet foreslås endvidere opfyldt for uddannelsessøgende, der ikke er registreret i CPR som udrejst, jf. § 24, stk. 5 og 6, i lov om Det Centrale Personregister.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.1.3.1.2. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4-6

Forslaget er en konsekvens af lovforslagets § 2, nr. 1, hvorefter Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser angives som administrator af SPS-ordningen i stedet for den i 2011 nedlagte Styrelse for Statens Uddannelsesstøtte, der i SPS-loven generelt omtales som ”styrelsen”. Med forslaget i § 2, nr. 4-6, ændres ”styrelsen” til ”Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser” overalt i SPS-loven.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2.2.1. i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Med lovforslagets § 2, nr. 7, foreslås det, at SPS-lovens § 18, stk. 4, udgår. Det følger af bestemmelsen, at hjælpemidler m.v., som tilhører kommunerne, og som før den 1. januar 2001 i henhold til § 63 i lov om aktiv socialpolitik er udlånt til studerende, der denne dato er omfattet af lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser, overtages den 1. januar 2001 af Styrelsen for Staten Uddannelsesstøtte.

I forbindelse med, at det med lovforslagets § 2, nr. 1, 4-6, foreslås, at der ikke længere henvises til Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte, foreslås det, at bestemmelsen i SPS-lovens § 18, stk. 4, udgår. Der er tale om en overgangsbestemmelse, der ikke længere er relevant, idet alle aktiver i form af hjælpemidler m.v. allerede i 2001 overgik fra kommunerne til Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte.

Der henvises i øvrigt til punkt 2.2.2.1. i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2014.